

Bilagor

Slutrapport från ledningsgruppen av projektet Distansstött lärande för lokala kunskapsbehov 1999-2001.

1. Fackförbundens avsiktsförklaringar
2. Sammanfattning av lokala behov
3. Systemskiss
4. Teknikutvärderingar mm
5. FC-karta juni 2000
6. Könsfördelning
7. Förbundens kontaktpersoner och lokala projekt
8. Projektdeltagare ifrån LO, LiU och folkhögskolorna
9. Fysiska projektträffar
10. Massmedia
11. Seminarier och workshop

FACKFÖRBUNDENS AVSIKTSFÖRKLARINGAR

Avsiktsförklaring för Byggnads medverkan i DLK-projektet

Denna avsiktsförklaring reglerar Svenska Byggnadsarbetareförbundets (Byggnads) deltagande i DLK-projektet.

DLK syftar till att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det lokala fackliga arbetet och finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd. DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LOs förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet. Projektet finansieras delvis av KK-stiftelsen och pågår under perioden januari 1999 – mars 2002.

Ett pilotprojekt genomfördes under 1997 och 1998, och i detta deltog ett antal personer från företag inom byggbranschen, bland annat byggföretaget Skanska, från olika håll i Sverige.

Projektet fortsätter nu med ett andra steg där förbunden tar en mer operativ del i genomförandet. Varje deltagande förbund skapar en grupp, ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med de lokala grupperna och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuder utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen.

Byggnads ansluter sig till projektets mål, samt tillstyrker att projektets resultat kan spridas även utanför förbundets ansvarsområden och att projektarbetet är öppet för insyn och forskning för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet.

Byggnads eget DLK-projekt

Förbundet har utsett en central handledargrupp och två lokala avdelningar med 33 sektioner som deltagare i projektet.

Handledargruppen

Handledargruppen består av Lars Aveholt och Tony Blom från förbundskontoret, och regionala handledare är Gunnar Dahlberg och Mikael Holmqvist från respektive avdelning. Se bilaga. Dessutom medverkar Irith Blum som mentor från LO-skolan Örenäs.

Deltagande avdelningar

Avd 6 (Bygg 6:an Väst) med 19 sektioner och avd 37 (Byggnads Umeå) med 14 sektioner. Sektionsordföranden är lokala kontaktpersoner.

Syfte

Syftet med förbundets delprojekt är att utveckla Byggnads som en lärande organisation. Med hjälp av modern teknik sprida erfarenheter, inhämta kunskap och diskutera direkt mellan sektioner och mellan medlemmar, förbunds kontor och avdelningar. Projektet bygger på att stärka den lokala fackliga verksamheten, skapa ökat engagemang i sektionerna, distansutbildning med datorstöd och förenkla kommunikationen samt att bygga nätverk i organisationen.

Inriktning

Byggnads inriktar sitt delprojekt på aktiv sektionsverksamhet och fler medlemmar på våra sektionsmöten. Utifrån vår provverksamhet i avdelningarna finns det stort behov att utveckla fackliga arbetsmetoder och verktyg.

Bilaga 1

Resurser

Byggnads kostnader för regionalt/lokalt deltagande består dels av de två regionala handledarna, förlorad arbetsförtjänst för de lokala kontaktpersonerna för deltagande på DLK-seminarier, samt förlorad arbetsförtjänst och resor vid de egna förbundsträffarna och utbildningstillfällena inom ramen för DLK-projektet. Därtill bär förbundet kostnaderna för de centrala handledarna.

Vid aktiviteter som DLK-projektet inbjuder till, såsom workshops, seminarier, träffar och dylikt finansierar projektet kostnader för logi och resor.

Utifrån vår provverksamhet i avdelningarna i samverkan med DLK har förbundet utrustat samtliga sektioner med landet med datorer (279 st) för att utveckla nätverk.

Projektavslutning

Till det avslutande DLK-seminariet den 29-31 oktober 2001 är målsättningen att Byggnads ska kunna presentera sina strategier för framtiden utifrån erfarenheter vunna i projektet.

Svenska Byggnadsarbetareförbundet

Lars Aveholt

DLK

Ove Ivarsen

Svenska Elektrikerförbundets avsiktsförklaring för DLK-projektet

DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LO-förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet under åren 1999-2001. Projektet finansieras delvis av stiftelsen för Kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen). DLK har som syfte att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det lokala fackliga lärandet och arbetet, och att finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd.

Svenska Elektrikerförbundet (SEF) ansluter sig till dessa mål, samt tillstyrker att forskningsresultat vunna inom förbundets verksamhetsområde kan spridas även utanför förbundet och ställer sin organisation och verksamhet till förfogande för insyn och forskning inom projektets ram för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet.

Varje deltagande förbund skapar en grupp, ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med lokala grupper och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuder utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen. Förbunden har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och programvaror som används i projektet, samt de workshops och seminarier som arrangeras.

Elektrikerförbundets målsättning med DLK

DLK-projektets mål är att utveckla nya arbetsformer i det fackliga arbetet. Det främsta hjälpmedlet är IT vilket skall fungera som ett kunskaps- och informationsstöd i den vardagliga fackliga verksamheten. Elektrikerförbundets projekt syftar till att fördjupa demokratin genom att få ett "kortare avstånd" inom organisationen, och genom ett ökat samarbete mellan och inom klubb, sektion och avdelning. Målet är att finna nya arbetsformer och därigenom fördjupa demokratin.

Elektrikerförbundets handledare

Ansvarig kontaktperson på förbundet är Jan "Joppe" Johansson. Handledarlaget består av Nicklas Tempel, förbundskontoret, Ulf Carlsson, Lars-Inge Hallberg och Claes-Göran Olsson, EI-Tvåan samt Morgan Andersson NEA. Mentorer för dessa är Bernt Nilsson Runöskolan och Christer Larsson Medlefors folkhögskola.

Elektrikerförbundets lokala projekt

BPA/Bravida-projektet i EI-Tvåan

Lokala deltagare: BPA/Bravida-klubbarna i Göteborg, Mariestad, Lidköping, Trollhättan och Uddevalla. Se bilaga för namn på lokala handledare/kontaktpersoner. Arbetet pågår under projektets gång med att få med följande filialer: Borås (saknar klubb), Falkenberg, Halmstad, Karlstad och Strömstad.

Sektionsprojektet i EI-Tvåan

Samtliga avdelningens sektioner ingår i projektet: Sektion 2 Göteborg, Sektion 3 Borås, Sektion 5 Halmstad, Sektion 7 Skövde och Sektion 13 Uddevalla. Se bilaga för namn på lokala handledare/kontaktpersoner.

NEA-projektet från södra delen till dalarna i Sverige

Klubbar som nu är uppkopplade är Karlstad (KEA), Bohusläns (BEA 4 orter), Örebro (NEA) Skaraborgs EI (SEA 2 orter) Stockholms (Stea 2 orter norr och syd), Västmanlands el (VEA 2 orter), Östergötlands el (ÖEA 3 orter), Eskilstuna EI (EEA). Arbetet pågår under projektets gång med att få kontakt med alla nya klubbar (Elektro Sandberg i södra delen) som skall införlivas i NEA samt några i dalarna tillhörande Dalarnas EI (DEA 4 orter) samt Gävle (GEA).

Handlingsplan

BPA/Bravida och sektionerna har utformat handlingsplaner under projektets gång. Se bilagorna 2-4.

Bilaga 1

Ekonomi

SEF står för sina interna personal- och administrationskostnader och projektet för utbildnings- och deltagarkostnader vid gemensamma DLK-träffar. Även för de lokala deltagarna betalar projektet utbildningskostnader (resor–logi–kurskostnad) och eventuell förlorad arbetstjänst. Projektet betalar inte för teknisk utrustning men kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning där inga andra alternativ är möjliga. Projektet tar också ett ansvar för teknisk utbildning och support.

Information och strategier

Elektrikerförbundet har ett ansvar för att internt informera om och klargöra projektets övergripande mål och syfte. Vid projektets avslutande seminarium den 29-31 oktober 2001 kommer förbundet att presentera sina framtidstrategier utifrån erfarenheter vunna i projektet.

För Svenska Elektrikerförbundet

Nicklas Tempel

För DLK

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Fastighetsanställdas Förbunds medverkan i DLK-projektet

Denna avsiktsförklaring avser Fastighetsanställdas Förbunds deltagande i DLK-projektet - Distansstött Lärande för lokala Kunskapsbehov.

DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LO-förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet under åren 1999-2001. Projektet finansieras delvis av stiftelsen för Kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen). DLK har som syfte att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det fackliga lärandet och arbetet, och att finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd.

Fastighetsanställdas Förbund ansluter sig till dessa mål, samt tillstyrker att forskningsresultat vunna inom förbundets verksamhetsområde kan spridas även utanför förbundet och ställer sin organisation och verksamhet till förfogande för insyn och forskning inom projektets ram för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet.

Varje deltagande förbund skapar en grupp, ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med lokala grupper och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuds utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen. Förbunden har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och övriga programvaror som används i projektet, samt de workshops och seminarier som arrangeras.

FASTIGHETSANSTÄLLDAS FÖRBUNDS DLK-PROJEKT

Det centrala handledarlaget består av Sten-Erik Johansson, (tillika kontaktperson), Lars-Göran Nilsson och Willy Menander, förbundskontoret samt Henry Gabrielsson, Halmstad. Mentorerna för dessa är Björn Arnoldhsson, Runö folkhögskola och Irith Blum, Örenäs folkhögskola.

Fastighetsanställdas Förbund är ett förbund som ger den lokala fackliga verksamheten ett relativt stort utrymme. Exempelvis har alla klubbar eget förhandlingsmandat. Detta ställer krav på organisationen att ha ett väl fungerande kommunikations- och informationssystem. I tider av ständig förändring på arbetsmarknaden i form av arbetsorganisationsförändringar och krav på snabba lösningar och beslut i lokala frågor måste organisationen testa nya vägar för att förmedla kunskap och information. IT och dess möjligheter är en, i stort sett, oprövad väg för att kunna leva upp till att ta in och förmedla lokala erfarenheter.

Diskussions- och informationsforum inom avdelning 564

Syftet är att få till stånd en diskussion i avdelningens klubbar om begreppet lokal lönebildning, ta fram goda exempel och samtidigt med hjälp av modern teknik snabbt kunna byta idéer och fungerande lönebildningsmodeller mellan deltagarna i projektet. Projektet kommer dessutom att ha en stående konferens med rubriken "Min arbetsgivare säger att...", där deltagarna ges möjligheter att ställa frågor och få svar inom det arbetsrättsliga området. Projektet är en försöksverksamhet där målet är att kunna ha ett diskussionsforum kopplat till avdelningens hemsida.

Projektet genomförs av intresserade klubbar inom avdelning 564 som sträcker sig över Södra Halland, större delen av Småland samt Blekinge.

Förbundskursen "Arbete och löner lokalt"

Sedan ett par år tillbaka har Fastighetsanställdas Förbund genomfört en central kurs under rubriken "Arbete och löner lokalt". Syftet med kursen är att samla klubbstyrelser inom förbundet för att utbyta erfarenheter inom området lokalt förändringsarbete på den egna arbetsplatsen. Trots höga ambitioner har de flesta kursdeltagarna hemmablindhet eller avsaknaden av "externa bollplank" kan vara en av orsakerna till att processen har avbrutits. Syftet är att ge kursdeltagarna och kursledningen möjlighet till ett alternativt sätt att ta kontakt med varandra när själva kursen är slutförd.

Ideologiforum

Fastighetsanställdas förbund har under de tre senaste åren genomfört en ideologikurs alt. ett ideologiforum. Inför avslutningen av varje forum har deltagarna i grupper ombetts att ta fram lokala arbetsformer för ideologifrågor, mao hur vi ska göra ideologifrågorna till ett normalt inslag i den dagliga fackliga verksamheten. Många bra förslag har kommit fram, men de har tyvärr glömts bort lika fort som de redovisades under kursen.

Syftet är att hålla dem ideologiska diskussionen igång inom förbundet samt att genom denna diskussion kunna ge deltagarna möjligheter att ge tips till varandra om hur man kan arbeta med ideologifrågorna i vardagen.

Träffpunkt Riksbyggen

Fastighetsanställdas Koncernfackklubb vid Riksbyggen har möten två gånger per år. Mellan träffarna sker informationsutbyte i form av utskick från styrelsen och informella telefonkontakter. Med tanke på de organisatoriska förändringar som sker inom företaget krävs det ett snabbare informationsutbyte mellan de fackliga representanterna inom företaget. Syfte är att få till stånd ett effektivare och snabbare informationsutbyte mellan klubbarna inom koncernen i frågor som rör såväl den egna verksamheten som koncernen totalt.

EKONOMI

DLK-projektet betalar rese- och logikostnader för förbundets deltagare vid de sammankomster projektet inbjuder till. Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst. Projektet betalar inte för teknisk utrustning men kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning. Projektet tar också ett ansvar för teknisk utbildning och support.

INFORMATION OCH STRATEGIER

Fastighetsanställdas Förbund har ett ansvar för att internt informera om och klargöra projektets övergripande mål och syfte. Vid projektets avslutande seminarium den 29-31 oktober 2001 kommer förbundet att presentera sina framtidstrategier utifrån erfarenheter vunna i projektet.

För Fastighetsanställdas Förbund

Sten-Erik Johansson

För DLK

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Försäkringsanställdas medverkan i DLK-projektet (Distansstött lärande för Lokala Kunskapsbehov)

Denna avsiktsförklaring reglerar Försäkringsanställdas Förbunds (FF) deltagande i DLK-projektet.

DLK syftar till att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det lokala fackliga arbetet och finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd. DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LOs medlemsförbund, Runö folkhögskola och Linköpings Universitet. Projektet finansieras delvis av KK-stiftelsen (Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling).

FF ansluter sig till projektets mål, samt tillstyrker att projektets resultat kan spridas även utanför förbundets ansvarsområden och att projektarbetet är öppet för insyn och forskning för DLKs partners vid Linköpings Universitet.

DLK:s projektorganisation stödjer FFs projektarbete genom mentorsstöd från Kristina Andersson, Brunnsvik folkhögskola och Katarina Köhler, Medlefors folkhögskola, samt genom utbildning och workshops för centrala handledare och seminarier för handledare och kontaktpersoner. DLK-projektet betalar rese- och logikostnader för förbundets deltagare vid de gemensamma sammankomster projektet inbjuder till. Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst.

Vid det avslutande seminariet 29-31 oktober 2001 är målsättningen att FF ska kunna presentera strategier för det fortsatta arbetet utifrån erfarenheter vunna i projektet.

FFs eget DLK-projekt

Förbundet har utsett en handledargrupp på två handledare samt en modellavdelning, FF Skåne, för utveckling av aktiviteter i projektet. Projektet kommer i denna del att beröra 38 arbetsplatser med 1588 medlemmar. E-demokratiprojektet involverar samtliga medlemmar. För genomförande, utveckling och utvärdering av e-demokratiprojektet utvecklas en särskild central organisation.

Handledare på förbundskontoret

Eva Månsson, studie- och informationsombudsman.

Handledare i FF Skåne

Peder M Pedersen, avdelningsstyrelseledamot.

Kontaktperson i förbundsstyrelsen

Peder M Pedersen

Genomförandegrupp

Utöver handledare bildas en genomförandegrupp bestående av 2-4 medlemmar eller fackligt förtroendevalda inom FF Skåne samt en person på förbundskontoret.

Syfte

Syftet med projektet är att stärka medlemsdemokratin inom förbundet. Med hjälp av modern teknik vill vi stimulera medlemsdialogen och medlemsdemokratin.

Inriktning

Projektet har fyra fokus. Fokus 1 är inriktat på att implementera FirstClass och Attityd, som hjälpmedel för diskussionen på arbetsplatsen.

Fokus 2 är det E-demokratiprojekt som genomförs under år 2001.

Bilaga 1

Fokus 3 är att utveckla och sprida kännedom om innehållet i den fackliga informationen med utgångspunkt i FF Skånes ADB-kompendium.

Fokus 4 är att löpande utvärdera och sprida erfarenheter som vinnas inom projektet.

Resurser

Inriktningen är att kostnaderna skall hållas inom ramen för ordinarie resurser i den löpande verksamheten. Förbundet står för kostnader för handledarnas deltagande i DLK-seminarier, kostnader i samband med e-demokratiprojektet och en tredjedel av kostnaderna för utbildning av kontaktombud i FirstClass. FF Skåne står för en tredjedel av kostnaderna och DLK för en tredjedel.

Inriktningen är att projektet

Tidplan

December 2000 – januari 2001	Bildande av genomförandegrupp Rapport Förbundsstyrelsen tekniska förberedelser med installation av program, tilldelning av behörigheter, mm Information till styrelsen i FF Skåne, kontaktombud och ADB-kommitté Igångsättande av diskussionsgrupp kring avtalet Start för elektroniskt nyhetsbrev via mail o intranät
Mars	Utbildning i FirstClass för kontakt- och Skyddsombud i FF Skåne
Maj – oktober	Successiv implementering i verksamheten, avslutande DLK-seminarium
November – december	Summering,
Januari 2002	Slutrapport till förbundsstyrelsen

Försäkringsanställdas Förbund

Börje Johansson

DLK

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för **Grafiska Fackförbundet Mediafackets medverkan i DLK-projektet**

Denna avsiktsförklaring avser Grafiska Fackförbundet Mediafackets deltagande i DLK-projektet - Distanstött Lärande för lokala kunskapsbehov.

DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LO-förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet under åren 1999-2001. Projektet finansieras delvis av stiftelsen för Kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen). Syftet med DLK är att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det fackliga lärandet och arbetet utifrån lokala kunskaps- och utvecklingsbehov.

Grafiska Fackförbundet Mediafacket ställer sig bakom dessa mål, samt tillstyrker att forskningsresultat vunna inom förbundets verksamhetsområden kan spridas även utanför förbundet och ställer sin organisation och verksamhet till förfogande för insyn och forskning inom projektets ram för DLK:s samarbetspartners på Linköpings universitet.

Varje deltagande förbund skapar en grupp, ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med lokala grupper och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuds utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen. Förbunden har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och andra programvaror som används inom projektet.

Grafiska Fackförbundet Mediafackets projekt

Ansvarig kontaktperson för förbundet är Michael Nyqvist. Centrala handledare är Ann-Marie Tångring, förbundskontoret, Rolf Persson, förbundsstyrelsen, Magnus Leosson och Agneta Johansson, båda avdelningen Västra Götaland. Mentorerna för dessa är Christer Larsson, Medlefors folkhögskola i Skellefteå och Bernt Nilsson på Runö folkhögskola i Åkersberga.

Grafiska Fackförbundet Mediafacket har valt ut en avdelning, Västra Götaland, för att pröva om och hur IT kan vara ett stöd i det fackliga arbetet, både för klubbar, sektioner och arbetsplatser utan klubb. Avdelningen har en representativ spridning av branscher och storlekar på arbetsplatser, samt personalresurser. ***Förbundet vill utveckla stöd för lokala kunskapsbehov samt utveckla demokratin inom organisationen.***

G&M Tryck i Lysekil - arbetsmiljö

Personalklubben G&M Tryck i Lysekil vill se över arbetsmiljön på företaget. Genom IT vill de finna stöd för att utreda och åtgärda arbetsmiljöproblem på arbetsplatsen. Lokal kontaktperson är Lena Landén.

Sektionsverksamhet i Varberg

Hallandsavdelningens sektion i Varberg vill få igång den fackliga verksamheten och därmed skapa ett större engagemang bland de förtroendevalda i sektionen. De vill bygga upp en fungerande facklig sektionsverksamhet och samtidigt utveckla ett nytt sätt att lära. Lokal kontaktperson är Karl Andersson.

Ekonomi

DLK-projektet betalar rese och logikostnader för förbundets deltagare vid de sammankomster projektet inbjuder till. Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst. Projektet betalar inte för tekniskt utrustning man kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning där inga andra alternativ är möjliga. Projektet tar också ett ansvar för teknisk utbildning och support.

Strategier

Grafiska Fackförbundet Mediafacket står inför omfattande organisatoriska förändringar, som ska utformas under det närmaste åren. Klart är att IT-stödet kommer att finnas med som en viktig del i utbildningen och det fackliga arbetet. Med hänsyn tagen till de stundande förändringarna kommer förbundet att på det avslutande DLK-seminariet den 29–31 oktober 2001 presentera erfarenheter gjorda i projektet som utgör underlag för framtida strategier.

Grafiska Fackförbundet Mediafacket

Michael Nyqvist

DLK-projektet

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Handels medverkan i DLK-projektet

Denna avsiktsförklaring reglerar Handelsanställdas förbunds (Handels) deltagande i DLK-projektet. (Distansstött lärande för Lokala Kunskapsbehov).

DLK syftar till att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det lokala fackliga arbetet och finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd. DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO och LO:s förbund. Dessutom ingår Runö folkhögskola och Linköpings universitet i samarbetet. projektet finansieras delvis av KK-stiftelsen. Ett pilotprojekt genomfördes under 1997 och 1998.

Projektet har nu fortsatt med ett andra steg, där förbunden tar en mer operativ del i genomförandet. Varje förbund deltar med centrala handledare som har ansvaret för dialogen med de lokala grupperna och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarna erbjuds utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen.

Handels ansluter sig till projektets mål, samt tillstyrker att projektets resultat kan spridas även utanför förbundets ansvarsområden och att projektarbetet är öppet för insyn och forskning för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet.

Handledare förbundskontoret

Förbundet har utsett Mats Sundberg på förbundskontoret som central handledare i projektet och enhetschefen för Studie- och informationsenheten som central kontaktperson.

Handels egna DLK-projekt

Handels har i särklass flest lokala användare i DLK-projektet. Av de drygt 600 personerna som deltar i projektet från LO förbunden, kommer 115 från Handels. Handels lokala användare finns inom "Handels ungdom" och "IKEA". Tankar finns också att bygga upp en struktur för facklig kommunikation inom Kooperationen, men detta är f.n. inte satt i drift.

"Handels ungdom" består av medlemmar i de lokala ungdomskommittéerna (LUK), den centrala ungdomskommittén (CUK) och ungdomsansvariga ombudsmän från avdelningar och förbunds kontor. Dessa har tillgång till gemensamma och regionala diskussionsdatabaser, chat och e-post genom First Classsystemet.

"IKEA" är en diskussionsdatabas för Handels IKEA-klubbar. Där har klubbstyrelseledamöterna tillgång till First Classsystemets finesser. Bl.a. finns en "hemsidegrupp" som arbetar på att bygga hemsidor för Handels IKEA-klubbar. Dessutom har IKEAs skyddsombud tillgång till en egen diskussionsdatabas.

Handels använder också DLK till att prova en webbaserad enkät – Attityd. Som ett led i Handels kongresskampanj görs ett försök att låta kontakt- och fackombud besvara en enkät direkt via internet.

Syfte

Syftet med förbundets delprojekt är att utveckla den fackliga kommunikationen och erfarenhetsutbytet inom förbundet. Med hjälp av modern teknik sprida erfarenheter, inhämta kunskap och diskutera direkt mellan olika arbetsplatser och mellan arbetsplatser, avdelningar och förbunds kontor.

Resurser

Handels kostnader för deltagande, är tid och kostnader för den centrala handledarens deltagande på DLK-seminarier, samt förlorad arbetsförtjänst och resor vid ev. egna förbundsträffar.

Handels har i sin budget för 2001 avsatt drygt 80.000 kronor för projektet. Detta avser i första hand kostnader för utbildning av avdelningsombudsmän med ansvar för IKEA eller avdelningens ungdomsarbete.

Bilaga 1

Tidplan

Projektiden förlängdes och avslutades med ett seminarium på Runöskolan 29-31 oktober 2001. Under projektiden ordnades DLK-seminarier av LO, på Runöskolan, med lokala och/eller centrala deltagare. Handels har också haft egna träffar, t.ex. för IKEA-DLK.

För Handelsanställdas förbund

Tommy Tillgren

För DLK-projektet

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Hotell och Restaurang Fackets medverkan i DLK-projektet

Denna avsiktsförklaring avser HRFs deltagande i DLK-projektet - Distansstött Lärande för lokala Kunskapsbehov.

DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LO-förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet under åren 1999-2001. Projektet finansieras delvis av stiftelsen för Kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen). DLK har som syfte att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det fackliga lärandet och arbetet, och att finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd.

HRF ansluter sig till dessa mål, samt tillstyrker att forskningsresultat vunna inom förbundets verksamhetsområde kan spridas även utanför förbundet och ställer sin organisation och verksamhet till förfogande för insyn och forskning inom projektets ram för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet.

Varje deltagande förbund skapar en experimentmiljö genom lokala projekt och ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med de lokala projekten och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuds utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen. Förbunden har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och programvaror som används i projektet, samt de workshops och seminarier som arrangeras.

HRFs mål

HRFs egna mål med DLK-projektet är att utveckla nya arbetssätt som fördjupar demokratin och stärker den lokala fackliga organisationen.

HRFs handledare och DLK-projekt

Det centrala handledarlaget består av Lars Granström, förbundskontoret (tillika kontaktperson), Anita Lundkvist, förbundsstyrelsen och Per Persson, förbundskontoret.

Mentorer för dessa är Christer Larsson, Medlefors Folkhögskola och Bernt Nilsson, Runö Folkhögskola.

1) Demokratiprojektet

Projektets syfte är att fördjupa demokratin inom en avdelningsstyrelse där avstånden är stora och möjligheten till fysiska möten är begränsade. HRF vill utveckla ett nytt arbetssätt där styrelsen ges möjlighet att delta på lika villkor. Ett möte ska kunna pågå under flera dagar där inläggen kan göras när deltagarna själva vill och utan hänsyn till tid och rum. Detta är viktigt eftersom man inom förbundet arbetar på olika tider fördelade på dygnets alla timmar. Målet är att gå vidare i användandet av tekniken för att fördjupa demokratin på medlemsnivå.

Projektet genomförs i Norrbotten av avdelningsstyrelsen.

Lokal kontaktperson är Jouni Salonen.

2) Hotellprojektet

Syftet med detta projekt är att knyta ihop det fackliga arbetet inom ett 15-tal hotell som tillhör en koncern. Målet är att kunna dra nytta av varandras erfarenheter i det fackliga arbetet och att kunna bygga klubbar på de enskilda arbetsplatserna.

Projektet genomförs i Göteborg på arbetsplatserna.

Lokal kontaktperson är Patrik Bohman.

3) Ordförandeprojektet

Bilaga 1

Målet är att avdelningsordförande i HRF ska bli en grupp, som gemensamt utvecklar ordföranderollen till fromma för medlemmar och förbund. Att inom två år ha aktiva medvetna avdelningsordföranden som för utvecklingen framåt i sina avdelningar.

Lokal kontaktperson är Anita Lundkvist

4) Studier i HRF

Projektets syfte är att göra utbildningsmaterial till förtroendemannautbildningar i avdelningarna inom Hotell och Restaurang Facket. Deltagarna är studieaktiva i Stockholm, Göteborg, Jönköping, Halmstad, Jokkmokk, Östersund, Borlänge och Trollhättan.

Kontaktperson är Per Persson.

Ekonomi

DLK-projektet betalar rese- och logikostnader för förbundets deltagare vid de sammankomster projektet inbjuder till. Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst. Projektet betalar inte för teknisk utrustning men kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning där inga andra alternativ är möjliga. Projektet tar också ett ansvar för teknisk utbildning och support.

Information och strategier

HRF har ett ansvar för att internt informera om och klargöra projektets övergripande mål och syfte. Vid projektets avslutande seminarium den 29-31 oktober 2001 kommer förbundet att presentera sina framtidstrategier utifrån erfarenheter vunna i projektet.

För HRF

Lars Granström

För DLK

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Industrifacket medverkan i DLK-projektet

Denna avsiktsförklaring avser Industrifackets deltagande i DLK-projektet - Distansstött Lärande för lokala Kunskapsbehov.

DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LO-förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet under åren 1999-2001. Projektet finansieras delvis av stiftelsen för Kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen). DLK har som syfte att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det fackliga lärandet och arbetet, och att finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd.

Industrifacket ansluter sig till dessa mål, samt tillstyrker att forskningsresultat vunna inom förbundets verksamhetsområde kan spridas även utanför förbundet och ställer sin organisation och verksamhet till förfogande för insyn och forskning inom projektets ram för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet.

Varje deltagande förbund skapar en grupp, ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med lokala grupper och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuds utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen. Förbunden har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och programvaror som används i projektet, samt de workshops och seminarier som arrangeras.

Industrifackets DLK-projekt

Syftet med projektet är att genom en ny metod för kunskapsinhämtning arbeta med genomförandet av "Det utvecklande industriarbetet", DUVA. DUVA innehåller tre sammanhängande delar, organisationsförändring, kompetensutveckling och utveckling av nya lönesystem som stöder dessa förändringar.

Projektet genomförs på cirka femton arbetsplatser och respektive klubbstyrelse är ansvarig. Klubbstyrelserna stöds av regionala och centrala handledare.

Det centrala handledarlaget består av Birgitta Widén, förbundskontoret, Bonny Fridlund avd 2 Nordvästra Skåne och Tord Oredsson, avd 17 Värmland. Mentorer för dessa är Björn Arnoldhsson, Runö folkhögskola och Irith Blum, Örenäs folkhögskola. Se bilaga för regionala handledare och arbetsplatser.

Ekonomi

DLK-projektet betalar rese- och logikostnader för förbundets deltagare vid de sammankomster projektet inbjuder till. Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst. Projektet betalar inte för teknisk utrustning men kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning. Projektet tar också ett ansvar för teknisk utbildning och support.

Information och strategier

Industrifacket har ett ansvar för att internt informera om och klargöra projektets övergripande mål och syfte. Vid projektets avslutande seminarium den 29-31 oktober 2001 kommer förbundet att presentera sina framtidstrategier utifrån erfarenheter vunna i projektet.

För Industrifacket

För DLK

Sverker Lindström

Ove Ivarsen

Bilaga 1

Bilaga Industrifacket

Regionala handledare:

Kenneth Nordqvist, avd 5 Halland
Kelt Pedersen, avd 5 Halland
Roy Erkfeldt, avd 9 Göteborg
Dan Ekberg, avd 11 Jönköping
Magnus Bergqvist, avd 17 Värmland

Följande Industrifacksklubbar medverkar i projektet:

- Abetong Precon AB Anläggningar, Falkenberg, Industrifacket avd 5 Halland
- Akzo Nobel, Kristinehamn, Industrifacket avd 17 Värmland
- Albany Nordiska Filt, Halmstad, Industrifacket avd 5 Halland
- Astra Zeneca, Karlsskoga, Industrifacket avd 17 Värmland
- Beiersdorf AB, Göteborg, Industrifacket avd 9 Göteborg
- Berendsen Textil Service AB, Västerås, Industrifacket avd 19 Uppsala- Västmanland
- Eka Chemicals, Bohus, Industrifacket avd 9 Göteborg
- Forbo Projekt Vinyl AB, Sidsjön, Industrifacket avd 9 Göteborg
- Huhtamki Van Leer, Karlsholmsbruk, Industrifacket avd 19 Uppsala-Västmanland
- Johns Manville AB, Oskarsström, Industrifacket avd 5 Halland
- Nolato Sunnex, Sunne, Industrifacket avd 17 Värmland
- Nordflex AB, Gislaved, Industrifacket avd 11 Gislaved
- Nordsjö/Akzo Nobel, Malmö, Industrifacket avd 1 Malmö
- Paper Pak Sweden AB, Aneby, Industrifacket avd 11 Gislaved
- SCA Hygiene Products AB, Falkenberg, Industrifacket avd 5 Halland
- Svenska Rayon, Vålberg, Industrifacket avd 17 Värmland

Avsiktsförklaring för Sv Kommunalarbetareförbundets medverkan i DLK-projektet

Förbundet medverkade i förstudien till DLK med fem lokala grupper. Försöket föll så pass väl ut att förbundet beslutade att även delta i steg 2 av DLK. Syftet med projektet stämmer väl överens med förbundets egna tankegångar, nämligen att utforska på vilket sätt IT kan vara ett stöd för lärande i facket på arbetsplatsen och i allmänhet. Mot bakgrunden att det handlar om ett forsknings och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, Linköpings universitet, Runösskolan och Stiftelsen för Kunskap och kompetens ansåg förbundet det både intressant och viktigt att delta.

Lokala projektgrupper

Förbundet erbjöd lokalavdelningarna att föreslå lokala projektgrupper och föreslå lokala kontaktpersoner/handledare. Anledningen till att det var avdelningarna som fick erbjudandet var att vi ansåg det vara viktigt att varje lokalt projekt har en förankring i sin egen avdelning.

Intresserade avdelningar anmälde en projektgrupp och föreslog vem i gruppen som skulle fungera som lokal handledare/kontaktperson.

Varje föreslagen kontaktperson kontaktades av oss centrala handledare. Anledningen till den personliga kontakten var att genomföra ett samtal om deras syfte att delta samt att tillförsäkra oss att det tagit det av DLKs projektbeskrivning innan de antogs som deltagare.

Grupperna fick själva besluta, utifrån sina lokala behov, vad de ville arbeta med i projektet. Varje grupp uppmanades att *inte* konstruera något speciellt projekt utan istället välja någon redan planerad aktivitet från den egna verksamhetsplanen och lyfta in DLK i detta.

9 lokala grupper beslutades att antas till projektet.

De deltagande grupperna och lokala kontaktpersoner är

Avdelning	Värmland	sekt 1	Bo-Rune Andersson
"	Stockholm	" 7	Barbro Pousette
"	"	" 57	Lars From
"	Uppsala	" 1+5	Pia Söderman
"	Sörmland	"	Per Hägglund
"	"	"	Staffan Eriksson
"	"	" 4	Mona Månsson
"	Kalmar	" 6	Ann-Christin Fäste
"	"	" 12	Yvonne Hagberg

Ett projekt har tillkommit

Avdelning	Sörmland	Avd styr	Håkan Unnerdal
-----------	----------	----------	----------------

Centrala handledare

Förbundsstyrelsen utsåg centrala handledare, Håkan Pettersson Kanslienheten, Thomas Berglund och undertecknad Annastina Hörnfeldt tillika kontaktperson, enheten för ekonomi och välfärd.

Thomas blev tyvärr sjuk och ersattes med Håkan Unnerdal vid tillfället vik. Ombudsman på utbildningspolitiska enheten.

Syfte

Vi vill utveckla Kommunal till en lärande organisation, skapa förutsättningar för lärande i arbetet, i facket och samhället. För att uppnå detta behöver vi integrera nya metoder i det dagliga arbetet, uppnå arbetsformer som bygger på medlemsnärhet och delaktighet. DLKs syfte stämmer väl överens med vårt förbundets syfte.

De lokala projektens syfte

De lokala projekten skall utgå från de lokala behovet. Av den anledningen finns det olika syften och mål för vart och ett av projekten.

Bilaga 1

Centrala aktiviteter

* Projektledarutbildning 2 + 1 dag.

Vi anordnade tillsammans med KOMAN en projektledarutbildning. Det fanns flera syften med denna, dels att varje lokal handledare i lugn och ro och med stöd av KOMANs utbildare arbeta fram sin egen projektplan för DLK, att projektplanen innehöll mål och syfte för deras lokala projekt. Men också att de 9 skulle få lära känna varandra och centrala handledare och förhoppningsvis skapa en grupptillhörighet som kommunals representanter i det "stora" DLK-projektet.

* Skapa ett eget Kommunalt DLK-forum på First Class samt att varje projektgrupp fick sitt eget grupprum. Syftet med det var att hålla kommunikationen levande mellan de fysiska träffarna, att kunna få stöd via FC från handledare, pedagoger och varandra.

* Inför seminarier på Runöskolan sammankalla de lokala handledarna för gemensamhetsutbyte och stärka grupptillhörigheten.

* Personliga besök av centrala handledare och pedagoger.

* I övrigt har våra insatser begränsats till att finnas till hands om de lokala projekten efterfrågat oss. Vi har ansett det viktigt att inte handgripligt ta oss an projekten utan mera visat vägar, skapat kontakter och "öppna dörrar" osv.

Tidsplan

Det övergripande LO-projektets operativa delen avslutas den 30 juni 2001. De projekt som då inte är klara med sitt arbete fortsätter så länge det behövs på egen hand och /eller med stöd av förbundet. DLK-lokalt har egentligen inget slut, resultatet kommer att finnas med långt in i framtiden.

SVENSKA KOMMUNALARBETAREFÖRBUNDET

Annastina Hörnfeldt
Håkan Pettersson
Håkan Unnerdal

DLK

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Lantarbetareförbundets medverkan i DLK-projektet

Denna avsiktsförklaring avser Svenska Lantarbetareförbundets deltagande i DLK-projektet - Distanstött Lärande för lokala Kunskapsbehov.

DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LO-förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet under åren 1999-2001. Projektet finansieras delvis av stiftelsen för Kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen). DLK har som syfte att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det fackliga lärandet och arbetet, och att finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd.

Lantarbetareförbundet ansluter sig till dessa mål, samt tillstyrker att forskningsresultat vunna inom förbundets verksamhetsområde kan spridas även utanför förbundet och ställer sin organisation och verksamhet till förfogande för insyn och forskning inom projektets ram för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet.

Varje deltagande förbund skapar en grupp, ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med lokala grupper och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuds utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen.

Lantarbetareförbundet har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och programvaror som används i projektet, samt de workshops och seminarier som arrangeras.

Lantarbetareförbundets DLK-projekt

Det centrala handledarlaget består av Lars Bergman, förbundskontoret, Brage Öberg och Lars-Eric Lidman båda avd 35 Norr. Mentorer för dessa är Kristina Andersson, Brunnsvik folkhögskola och Katarina Köhler, Medlefors folkhögskola.

Det lokala projektet utgörs av de förtroendevalda i avd 35 Norr. Syftet är att fördjupa demokratin inom avdelningen genom ökad kontinuerlig kontakt mellan de förtroendevalda, då de geografiska avstånden är stora och möjligheterna till fysiska möten begränsade. Lantarbetareförbundet vill utveckla ett nytt arbetssätt, där avdelningsstyrelsen och alla förtroendevalda ges möjlighet att delta på lika villkor.

Det lokala projektet utgör även under tre månader testgrupp för e-mötesprogrammet Centra Symposium.

Ekonomi

DLK-projektet betalar rese- och logikostnader för förbundets deltagare vid de sammankomster projektet inbjuder till. Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst. Projektet betalar inte för teknisk utrustning men kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning där inga andra alternativ är möjliga. Projektet tar också ett ansvar för teknisk utbildning och support.

Information och strategier

Lantarbetareförbundet har ett ansvar för att internt informera om och klargöra projektets övergripande mål och syfte. Vid projektets avslutande seminarium den 29-31 oktober 2001 kommer förbundet att presentera sina framtidstrategier utifrån erfarenheter vunna i projektet.

För Svenska Lantarbetareförbundet

Lars Bergman

För DLK

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Svenska Livsmedelsarbetareförbundets medverkan i DLK-projektet, Distansstött lärande för Lokala Kunskapsbehov.

Denna avsiktsförklaring reglerar Svenska Livsmedelsarbetareförbundet (Livs) deltagande i DLK-projektet.

DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LOs förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet åren 1999-2001. Projektet finansieras delvis av KK-stiftelsen. DLK syftar till att finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd. DLK vill utveckla nya arbetsformer för lokala fackliga företrädare och skapa strategier för hur IT kan användas som stöd för det fackliga arbetet.

Ett pilotprojekt genomfördes under 1997 och 1998. Erfarenheterna från pilotprojektet beskrivs i skriften "*Lokalt och självstyrt lärande i facket*". Svenska Livsmedelsarbetareförbundet deltog ej i det inledande pilotprojektet. Till projektets huvudfas och andra steg anslöt sig Svenska Livsmedelsarbetareförbundet år 1999. I det andra steget tar förbunden en mer operativ del i genomförandet. Varje deltagande förbund skapar en grupp, ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med de lokala grupperna och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuder utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen.

Svenska Livsmedelsarbetareförbundet ansluter sig till projektets mål, samt tillstyrker att projektets resultat kan spridas även utanför förbundets ansvarsområden och att projektarbetet är öppet för insyn och forskning för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet.

Information när den behövs. Kunskap där den behövs.

Informationsteknologin under 2000-talet rymmer stora möjligheter att uppnå förbundets inriktnings- och resultatmål för verksamheten men möjligheterna förverkligas inte utan att vi i fackligt arbetssätt lär oss nyttja den nya tekniken. Rätt använd kan informationsteknologin utveckla förbundets verksamhet genom ökat kunskapsstöd för fackliga ledare och medlemmar. Vi underlättar kommunikationen inom organisationen och kan förstärka den demokratiska processen. Vi uppfattar signalerna från omvärlden snabbare och kan agera mer effektivt och snabbt i vissa frågor.

Fackligt arbete lokalt är i behov av varierat stöd. Stöd med ett rådgivande innehåll, pedagogiskt/metodiskt och med ny teknik där innehållet kan anpassas efter gruppens, den lokala klubbens förutsättningar och olika faser i arbetsprocesserna.

Den insikten har vi nått genom lokalt förändringsarbete med medlemmarna för det utvecklande arbetet. Vi ser en ny teknik till stöd för nya arenor i det informella fackliga arbetet och informationstekniken är en strategisk fråga för förbundet. Ny teknik betyder åtskilligt för att skapa ett flöde av strategisk information och kunskap inom organisationen, på alla nivåer. Den nya tekniken bidrar till nya arbetsformer i utbildningen och därmed gör den effektivare och mer tillgänglig.

Lokalt kunskapsstöd – en auktoritet i vardagen.

Den utveckling som livsmedelsindustrin och fackföreningarna på arbetsplatserna är inne i ökar ytterligare behovet av en flexibla syn på kunskapsbildning än vad vi tidigare stått för. Klubben har en strategisk roll i det fackliga arbetet och behovet av att fackföreningarna på arbetsplatserna kan reagera och agera snabbt och flexibelt på förändringar i sin omgivning har ökat påtagligt. Genom DLK-projektet ges vi möjlighet att fokusera, utveckla och stödja vardagslärande och kunskapsökande via konferenser i datorprogrammet FirstClass.

Vi vill utveckla vardagsinläring, informell utbildning och kunskapsökande planerat i förbundets FirstClass – konferenser. Den del av information och kunskap som traditionellt nås genom auktoriteter i omgivningen, andras erfarenheter, värderingar, normer... Horisontella nätverk med avdelningarnas arbetsplatser ger också bättre förutsättningar för erfarenhetsbaserad jämlik dialog och samtal mellan

klubbarna. Fackliga ledare ska kunna göra ett kvalitativt bra arbete och få det kunskapsstöd som i tid, omfattning och innehåll är anpassat till deras behov.

Vi ser en utveckling som integrerar den fackliga utbildningen med arbetsplatsernas aktuella behov.

Allt för många fackliga beslut fattas utan tillräckligt kunskapsstöd. Facklig utbildning ska stödja och vara till för dem som behöver hjälp direkt i sin dagliga fackliga gärning. Den ska också tydligare kopplas ihop med arbetslivets förändring. Sättet att organisera kunskapsprocessen ska bidra till att stödja de fackliga ledarna för lokalt kunskapsstöd med studieformer som bygger på distans- och självstudieformer. Studieformer som bygger på flexibilitet och kunskap på deltagarnas villkor, som har sin grund i öppenhet, fria former och deltagarstyrd utbildning. Studieformer som deltagarna inom klubben utvecklar. Där förbundet ger stöd genom en utvecklad stödorganisation.

Svenska Livsmedelsarbetareförbundets DLK organisation.

Anslutna förbundsavdelningar.

Avdelning 1 Bohus-Älvsborg, avdelning 4 Stockholm, avdelning 5 Malmö, avdelning 6 Karlstad, avdelning 7 Uppsala, avdelning 8 Sundsvall, avdelning 9 Linköping, avdelning 10 Gävle-Dala, avdelning 11 Halmstad, avdelning 15 Örebro, avdelning 17 Skara, avdelning 24 Kristianstad, avdelning 36 Umeå och avdelning 57 Luleå.

Regional stödorganisation och regionala handledare.

avdelning 4 Kent Johansson
avdelning 6 Per-Olof Feldt
avdelning 8 Anders Andersson
avdelning 9 Eva Karlsson
avdelning 11 Gitt Jonsson
avdelning 15 Ronny Lindh
avdelning 24 Leif Källström
avdelning 36 Christian Holmberg
avdelning 57 Ingrid Karlsson

Central stödorganisation och centralt ansvariga.

Eva Karlsson central handledare
Ronny Lind central handledare
Per Lönngrén central handledare och kontaktperson, förbundskontoret

DLK – Projektets möjligheter.

Kommunikation via dator och FirstClass kan ytterligare utvecklas inom ramen för projektet och Runös server.

- Avdelningsforum. Behörighet och insyn efter egna behov.
- Branschforum
- Koncernforum. Hemsida genom FirstClass.
- Funktionärsforum
- Verksamhetsforum, till exempel forum för regionala skyddsombud med flera.
- Forum för fackföreningens styrelser, alla nivåer.

Utvecklingsarbete – 2001.

DLK – utveckling Sydsverige. Workshop: 17 – 19 juni 2001, Örenäs

Avdelning 2, 3, 5, 16, 24

DLK – utveckling Västsverige. LO/Workshop: Avdelning 1, (6,) 11, 17

DLK – utveckling Mellansverige. Workshop: Avdelning: 4, 7, 10 och 51

Ekonomi

DLK-projektet betalar rese- och logikostnader för förbundets deltagare vid de sammankomster projektet inbjuder till. Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst. Projektet betalar inte för teknisk utrustning men kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning där inga andra alternativ är möjliga. Projektet tar också ett ansvar för teknisk utbildning och support.

Information och strategier

Svenska Livsmedelsarbetareförbundet har ett ansvar för att internt informera om och klargöra projektets övergripande mål och syfte. Vid projektets avslutande seminarium den 29-31 oktober 2001 kommer förbundet att presentera sina framtidsstrategier utifrån erfarenheter vunna i projektet.

Svenska Livsmedelsarbetareförbundet

Per Lönngren

DLK-projektet

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Svenska Metallindustriarbetareförbundets medverkan i DLK-projektet

Projektet Distansstött lärande för Lokala Kunskapsbehov (DLK) syftar till att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det lokala fackliga arbetet och lärandet, och att finna pedagogiska metoder och tekniska tillämpningar för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd. DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LOs förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet under åren 1999-2001. Projektet finansieras delvis av stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen). Metalls avd 230 Umeå medverkade i steg ett, som genomfördes under 1997 och 1998. Gjorda erfarenheter återges i skriften "Lokalt och självstyrt lärande i facket".

Metall ansluter sig till projektets mål, samt tillstyrker att projektets resultat kan spridas även utanför förbundets ansvarsområden och att projektarbetet är öppet för insyn och forskning för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet.

I projektets andra steg tar förbunden en mer operativ del i genomförandet. Varje deltagande förbund skapar en grupp, ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med de lokala grupperna och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuds utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen. Förbunden har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och programvaror som används i projektet.

Handledare förbundskontoret

Ansvarig kontaktperson på förbundskontoret är Stefan Löfvén. Handledare är Sivert Vikman, Ronny Olsson, Lennart Wedin och Anna Jensen.

Handledare och deltagande avdelningar

Handledarna/kontaktpersoner från deltagande avdelningar är: Anders Svedjevik avd 49, Darko Davidovic avd 23, Jeanette Stenlund avd 251, Thomas Carlsson avd 102, Mikael Sandberg avd 23, Robert Olesen avd 74 och Kathe Näslund avd 235.

Mentorer

Mentorer är Irith Blum, Örenäs folkhögskola och Björn Arnoldhsson, Runö folkhögskola.

Metalls syfte

Metalls uppfattning om kompetens är att det är en kombination av vad man vet, kan, vill och vågar ställt i relation till en uppgift. Metalls mål är att alla förtroendevalda ska känna trygghet i den egna kompetensen. Metall vill skapa förutsättningar för alla till ett lärande där den lokala fackliga företrädarens och arbetsplatsens behov och förutsättningar sätts i centrum.

Med den nya teknikens hjälp vill Metall skapa förutsättningar både för enskilda förtroendevalda och för grupper av förtroendevalda att jobba med utveckling av kunskap och arbetsmetoder utifrån de lokala behoven. Tekniken ska möjliggöra byggandet av en lärprocess, där de förtroendevalda själv bestämmer över sitt lärande, till tid och plats, utifrån sin lärostil etc.

De lokala projektens syfte

De lokala projekten utgår ifrån de lokala fackliga lär-, kunskaps-, utvecklings- och förändringsbehoven.

Rönnskärsverken – distansstödd lokal klubbstyrelseutveckling

Lokala deltagare: Klubbstyrelsen på Rönnskärsverken.

Ide: att i linje med Metalls ide om klubbstyrelseutvecklingen starta om den avstannade utvecklingsprocessen.

Mål: att nå de mål som Metall satt upp med klubbstyrelseutvecklingen att utveckla klubbstyrelsens it kompetens

Strategi: använda FirstClass för att skapa en gemensam plats för klubbstyrelsens fortsatta utveckling utanför tid och rum

Boliden – distansstödd bolagstyrelseutveckling

Lokala deltagare: ledamöter i Bolidens koncernråd

Ide: att utveckla ett komplement till de olika aktiviteter som sker i dag

Mål: att alla ledamöter känner en delaktighet de gemensamma fackliga frågorna, att utveckla IT kompetens inom koncernrådet, att utveckla koncernspråket engelska

Strategi: använda FirstClass för att skapa en gemensam plats för koncernråd fortsatta utveckling utanför tid och rum.

Avd 49 Norra Västerbotten – distansstödd studie-/kompetens-/utbildningsaktivutveckling

Lokala deltagare: studieaktiva, kompetensombud, utbildningsaktiva i avd 49

Ide: att utveckla ett komplement till de olika aktiviteterna som sker idag

Mål: att alla känner en delaktighet i verksamheten, att utveckla IT-kompetens

Strategi: använda FirstClass och webb teknik för att skapa en gemensam plats för fortsatta utveckling utanför tid och rum.

Robertsfors – att höja medlemmarnas datakompetens

Utveckla nya metoder att lära, få bort rädsla för ny teknik. Finna nya utbildningssätt som lockar fler medlemmar till kompetensutveckling.

Avd 235 Visby – fackliga samarbetsforum inom Flextronics International AB

Genom att använda nätet uppnå bra samarbete mellan klubbarna.

Landsomfattande projekt

Webbklubben – att stimulera och understödja klubbar i fackliga organisationer som vill skapa egna hemsidor till en rimlig kostnad. I idén ingår även att skapa ett nätverk mellan klubbar för kunskapsutbyte

Webbutbildningar – att genom webben tillgängliggöra grundläggande fackliga utbildningar för medlemmar och förtroendevalda.

Utveckling av rådsamverkan

Inom Volvokoncernen utveckla samverkan inom Utvecklingsråd, Ungdomsråd, Skyddsråd, Studieråd och Ordförande råd.

Dessutom deltar Metall i testverksamhet av FreeSpeech, AcrobatReader och Attityd.

Ekonomi

Metall står för sina interna personal- och administrationskostnader och projektet för utbildnings- och deltagarkostnader vid gemensamma DLK-träffar. För de lokala deltagarna betalar projektet utbildningskostnader (resor – logi – kurskostnad). Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst. Projektet betalar inte för teknisk utrustning men kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning där inga andra alternativ är möjliga. Projektet tar ett ansvar för teknisk utbildning och support.

Avslutning - avstamp

Under det avslutande DLK-seminariet den 29-31 oktober 2001 kommer Metall att presentera strategier för framtiden utifrån erfarenheter vunna i projektet.

SVENSKA METALLARBETAREFÖRBUNDET

DLK-PROJEKTET

Birgitta Lanér

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Svenska Musikerförbundets medverkan i DLK-projektet

Denna avsiktsförklaring avser Svenska Musikerförbundets deltagande i DLK-projektet - distansstött lärande för lokala kunskapsbehov.

DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LO-förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet. Projektet finansieras delvis av KK-stiftelsen. DLK har som syfte att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det fackliga lärandet och arbetet, och att finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd. Svenska Musikerförbundet ansluter sig till dessa mål, samt tillstyrker att forskningsresultat vunna inom förbundets verksamhetsområde kan spridas även utanför förbundet och att förbundet ställer sin organisation och verksamhet till förfogande för insyn och forskning, inom projektets ram, för DLK:s samarbetspartners på Linköpings universitet.

Svenska Musikerförbundet deltar p.g.a. resursbrist inte med egna lokala projekt, men avser att delta i övriga aktiviteter som projektet anordnar. Det innebär, till exempel pilotprojekt som testar nya IT-stöd samt det regelbundna erfarenhetsutbyte som är en del av projektet.

DLK-projektet betalar rese- och logikostnader för förbundets deltagare vid de sammankomster projektet inbjuder till. Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst.

Förbundet har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och programvaror som används i projektet, samt de workshops och seminarier som arrangeras.

Förbundet har ett ansvar för att internt informera om och klargöra projektets övergripande mål och syfte.

Förbundets ansvariga kontaktperson är Göran Ivarsson.

För förbundet
Göran Ivarson

För DLK
Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Svenska Målaresförbundets medverkan i DLK-projektet

Denna avsiktsförklaring avser Svenska Målaresförbundets deltagande i DLK-projektet - distansstött lärande för lokala kunskapsbehov.

DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LO-förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet. Projektet finansieras delvis av stiftelsen för Kunskaps och Kompetensutveckling. DLK har som syfte att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det fackliga lärandet och arbetet, och att finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd.

Svenska Målaresförbundet ansluter sig till dessa mål, samt tillstyrker att forskningsresultat vunna inom förbundets verksamhetsområde kan spridas även utanför förbundet och att förbundet ställer sin organisation och verksamhet till förfogande för insyn och forskning, inom projektets ram.

Varje deltagande förbund skapar en experimentmiljö genom lokala projekt, och ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med de lokala projekten och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuds utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen. Förbunden har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och programvaror som används i projektet, samt de workshops och seminarier som arrangeras.

Förbundet har ett ansvar för att internt informera om och klargöra projektets övergripande mål och syfte. Förbundets kontaktperson är Lars-Åke Lundin, förbundskontoret. Mentorer är Katharina Köhler, Medlefors folkhögskola samt Kristina Andersson, Brunnsvik folkhögskola.

Lokala projekt

Svenska Målaresförbundet lokala projekt genomförs i Norrbotten och Västerbotten där de två avdelningarna går samman till en. Målet är att underlätta det fackliga arbetet för de lokalt förtroendevalda genom att utveckla mötes- och utbildningsformer med stöd av IT.

Ekonomi

DLK-projektet betalar rese- och logikostnader för förbundets deltagare vid de sammankomster projektet inbjuder till. Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst. Projektet betalar inte för teknisk utrustning men kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning där inga andra alternativ är möjliga. Projektet tar också ett ansvar för teknisk utbildning och support.

För Svenska Målaresförbundet
Lars-Åke Lundin

För DLK
Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Pappers medverkan i DLK-projektet (Distansstött lärande för Lokala Kunskapsbehov)

Denna avsiktsförklaring reglerar Svenska Pappersindustriarbetareförbundets (Pappers) deltagande i DLK-projektet.

DLK syftar till att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det lokala fackliga arbetet och finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd. DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LOs förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet. Projektet finansieras delvis av KK-stiftelsen. Ett pilotprojekt genomfördes under 1997 och 1998, i detta deltog avd 9 Värö, avd 24 Mönsterås, avd 66 Klippan och avd 111 Grycksbo från Pappers. Erfarenheterna från pilotprojektet beskrivs i skriften "*Lokalt och självstyrkt lärande i facket*".

Projektet fortsätter nu med ett andra steg där förbunden tar en mer operativ del i genomförandet. Varje deltagande förbund skapar en grupp, ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med de lokala grupperna och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuds utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen.

Pappers ansluter sig till projektets mål, samt tillstyrker att projektets resultat kan spridas även utanför förbundets ansvarsområden och att projektarbetet är öppet för insyn och forskning för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet.

Pappers eget DLK-projekt

Förbundet har utsett en handledargrupp på förbundskontoret och tio lokala avdelningar/arbetsplatser som deltar i projektet.

Handledare förbundskontoret

Bengt Hallberg, Mikael Sterbäck och Ewa Thomasson. Dessutom medverkar Kristina Andersson och Katarina Köhler som mentorer från LO-skolan.

Deltagande avdelningar

Avd 3 Karskär, avd 9 Värö, avd 15 Iggesund, avd 20 Vivstavarv, avd 24 Mönsterås, avd 36 Skoghall, avd 51 Fiskeby, avd 78 Mariestad, avd 111 Grycksbo och avd 165 Karlsborg. Se bilaga för namn på lokala handledare/kontaktpersoner.

Syfte

Syftet med förbundets delprojekt är att utveckla Pappers som en lärande organisation. Med hjälp av modern teknik sprida erfarenheter, inhämta kunskap och diskutera direkt mellan arbetsplatser och mellan arbetsplatser och förbunds kontor. Projektet passar också mycket väl in i arbetet kring "**Med kraft att förändra**", som syftar till att utveckla Pappers som facklig organisation.

Inriktning

Pappers inriktar sitt delprojekt på **Lönesystem - Arbetsorganisation - Kompetensutveckling**, som är prioriterade arbetsområden inom förbundet. Inom de tre områdena, som hänger ihop, finns det stort behov att utveckla fackliga arbetsmetoder och verktyg.

Resurser

Pappers kostnader för deltagande, är dels för de tre centrala handledarna, förlorad arbetsförtjänst för de lokala handledarna för deltagande på DLK-seminarier, samt förlorad arbetsförtjänst och resor vid de egna förbundsträffarna.

Bilaga 1

Tidplan

Upptaktsmöte hölls den 11 augusti 1999 i Stockholm med deltagande från de tio medverkande avdelningarna, de centrala handledarna och LO-handledaren Katarina Köhler. Då beslutades syfte och inriktning enligt ovan.

Varje avdelning rekryterar två lokala handledare som deltar på DLK-seminarium på Runö den 13-15 september.

Projektet pågår sedan till den 31/3 2001. Under projektiden ordnas DLK-seminarier 8-10 februari, 21-23 november 2000 och 29-31 oktober 2001 av LO på Runöskolan och egna förbundsträffar, på datum vi senare bestämmer, av Pappers. Till det avslutande DLK-seminariet är målsättningen att Pappers ska kunna presentera sina strategier för framtiden utifrån erfarenheter vunna i projektet.

**SVENSKA
PAPPERSINDUSTRIARBETAREFÖRBUNDET**
Bengt Hallberg

DLK-projektet
Ove Ivarsen

Bilaga 1

Bilaga Pappers: Lokala handledare i Pappers DLK-projekt

Avd 3 Karskär

Tomas Hjalmarsson
Bäckvägen 94
818 92 Valbo

Avd 9 Värö

Nils-Erik Andersson
PI 3450 Eriksgård
432 96 Åskloster

Avd 15 Iggesund

Gösta Blomqvist
Mellanbyn 19
824 91 Hudiksvall

tel bostad 0650-56 12 79

Avd 20 Vivstavarv

Björn Könberg
Sveavägen 24
852 39 Sundsvall

tel bostad 060-254 50

Avd 24 Mönsterås

Lars Nilsson
Nategränd 10
383 35 Mönsterås

tel bostad

Avd 36 Skoghall

Jan Bohlin
Lyckan 5
667 91 Forshaga

tel bostad 054-87 17 58

tel arbete 054-51 47 52

Avd 51 Fiskeby

Björn Alm
Lagergrensgatan 22
603 50 Norrköping

tel bostad 011-12 10 77

tel arbete 011-15 58 53

Avd 78 Mariestad

Sven-Gösta Davidsson
Smebymolöven
549 92 Moholm

Avd 111 Grycksbo

Thomas Nilsson
Torkilsvägen 14
791 52 Falun

tel bostad 023-249 33

tel arbete 023-680 00

Avd 165 Karlsborg

Birgitta Guldhag
Fredsgatan 25
952 33 Kalix

tel bostad 0923-146 37

tel arbete 0923-662 91

Avsiktsförklaring för SEKOs medverkan i DLK-projektet

Denna avsiktsförklaring avser deltagande i DLK-projektet (distansstött lärande för lokala kunskapsbehov) för SEKO – facket för service och kommunikation

DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LO-förbund, Runö folkhögskola och Linköpings universitet. Projektet delfinansieras av stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen) under åren 1999-2001.

DLK har som syfte att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det fackliga lärandet och arbetet, och att finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd.

SEKO ansluter sig till dessa mål, samt godkänner att förbundet ställer sin organisation och verksamhet till förfogande för insyn och forskning inom projektets ram för DLKs samarbetspartners på Linköpings universitet, samt att forskningsresultat vunna inom förbundets verksamhetsområde kan spridas även utanför förbundet.

Varje deltagande förbund skapar en grupp, ett handledarlag som har ansvaret för dialogen med lokala grupper och lämnar stöd för den lokala processen. Handledarlaget erbjuds utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorsstöd genom DLK-organisationen. Förbunden har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och programvaror som används i projektet, samt de workshops och seminarier som arrangeras.

SEKOs DLK-projekt

Syftet med SEKOs lokal projekt är att förbättra kommunikationen och samarbetet mellan förtroendevalda, och mellan förtroendevalda och medlemmar i City Mail-klubbarna, som finns spridda på några större orter i Sverige.

Det centrala handledarlaget består av Ingela Edberg och Jens Saverstam, förbundskontoret. Mentorerna för dessa är Bernt Nilsson, Runö folkhögskola och Christer Larsson, Medlefors folkhögskola.

Ekonomi

DLK-projektet betalar rese- och logikostnader för förbundets deltagare vid de sammankomster projektet inbjuder till. Förtroendemannalagen för betald ledighet ska hävdas men där detta inte är möjligt kan projektet efter individuell prövning betala förlorad arbetsförtjänst. Projektet betalar inte för teknisk utrustning men kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning. Projektet tar också ett ansvar för teknisk utbildning och support.

Information

SEKO har ett ansvar för att internt informera om och klargöra projektets övergripande mål och syfte.

För SEKO

Ingela Edlund

För DLK

Ove Ivarsen

Avsiktsförklaring för Svenska Transportarbetareförbundets medverkan i DLK-projektet. (Distansstött lärande för Lokala Kunskapsbehov)

Avsiktsförklaringen reglerar förbundets deltagande i DLK-projektet.

DLK syftar till att utveckla strategier för hur IT kan användas som stöd för det lokala fackliga arbetet, finna pedagogiska metoder och tekniska modeller för ett IT-baserat lokalt fackligt kunskapsstöd. DLK är ett forsknings- och utvecklingsprojekt i samarbete mellan LO, LO:s förbund, Runöskolan och Linköpings universitet. Projektet finansieras delvis av KK-stiftelsen.

Transport avser att som ett första steg skapa en grupp om sex förtroendevalda från förbundets tre stuveriavdelningar. Gruppen tillsammans med två ytterligare förtroendevalda kommer att erbjudas utbildning, erfarenhetsutbyte och mentorstöd genom DLK-organisationen.

Förbundet ansluter sig till projektets mål samt tillstyrker att projektets resultat kan spridas även utanför förbundets ansvarsområden och att projektarbetet är öppet för insyn och forskning för DLK:s samarbetspartner på Linköpings universitet.

Förbundets eget DLK-projekt.

Förbundet har utsett en ansvarig på förbundskontoret samt ytterligare två förtroendevalda vilka skall fungera som stöd för den grupp som utsetts i stuveriavdelningarna. De två förtroendevalda skall också rapportera projektet till förbundets IT-grupp.

I ett inledningsskede är förutom förbundets ansvarige tre stuveriavdelningar samt en landtransportavdelning engagerade.

Ansvarig på förbundskontoret: Göran Johansson

Kontaktpersoner mellan förbundskontoret och projektgruppen: Annika Persson avdelning 7 och Torbjörn Evensson avdelning 8

Deltagare i projektgruppen.

Avdelning 1: Tomas Flybring, Marcus Winsten

Avdelning 2: Patrik Östbjerg, Patrik Markusson, Mats Andersson

Avdelning 8: Torbjörn Evensson, Mikael Finnström, Kjell Eriksson

Syfte

Syftet med projektet är att utveckla förbundet och dess förtroendevalda att i olika verksamheter använda IT som ett hjälpmedel för att sprida kunskap och erfarenheter samt föra diskussioner mellan arbetsplatser och organisationsenheter som inte är förlagda till förbundets ordinarie lokalkontor.

Inriktning

Förbundet inriktar sig i ett första steg på arbetsmiljöområdet inom stuveriområdet och den del där det är svårt för medlemmar att effektivt kunna förmedla information av vikt. Insatsen skall koncentreras på att upprätta ett kontaktnät och en databas så förtroendevalda i varje hamn har tillgång till uppgifter kring fartyg där arbetsmiljöproblem finns. Avsikten med detta är att dessa fartyg inte skall kunna fortsätta att trafikera hamnar utan att bristerna åtgärdas.

I ett längre perspektiv kan erfarenheterna spridas inom förbundet till att även omfatta landtransportsektorn där många arbetsmiljöproblem inom åkeri-, lager och terminalverksamhet kan fortleva beroende på vår nuvarande brist på samordning mellan förtroendevalda och medlemmar.

Resurser

Projektets inriktning torde göra att förtroendemannalagen eller DLK-projektet kommer att stå för kostnader. I de fall kostnader inte täcks av förtroendemannalagen eller DLK-projektet ersätts deltagarna av förbundet för förlorad arbetsförtjänst.

Transport har tillgång till det konferenssystem (FirstClass) och till de programvaror i övrigt som används i projektet. Projektet betalar inte för teknisk utrustning men kan i undantagsfall låna ut datorer med nödvändig utrustning. Projektet tar ett ansvar för teknisk utbildning och support.

Avslutning – avstamp

Under det avslutande DLK-seminariet den 29-31 oktober 2001 kommer Transport att presentera strategier för framtiden utifrån erfarenheter vunna i projektet.

Svenska Transportarbetareförbundet

DLK

Göran Johansson

Ove Ivarsen

Sammanfattning av lokala behov

Genom att beskriva sina lokala projekt på en "väggtidning" (se exempel sist i bilagan) under ett seminarium hösten 1999 berättar de lokala deltagarna vad de vill med sin verksamhet och hur de tänker gå till väga. Dessa väggtidningar är här sammanfattande.

Facklig struktur

- Skapa en facklig sektion
- Infomaterial som ett sätt att förändra organisationen
- Öka tvärfackligt arbete. Stärka LO-fackens betydelse
- Stärka den lokal fackliga verksamheten
- Utveckla klubben på Rönnskärsverken

Attityd och delaktighet

- Främja fackets idé och värde. Bredda engagemang. Rekrytera. Facklig politisk samverkan
- Engagera fler ungdomar
- Ökad demokrati, delaktighet, engagemang i avdelningsstyrelsen
- Skapa ökat engagemang i sektionen
- Förändrad attityd till IT
- Att marknadsföra facket och öka engagemang
- Skapa delaktighet
- Skapa ökad delaktighet i fackliga frågor
- Aktivera klubbarnas förtroendevalda och medlemmar

Kommunikation

- Öka kommunikationen mellan avd och förtroendevalda samt mötesformer
- Öka kontakt mellan olika förtroendevalda genom IT. Alla kan delta på lika villkor och göra inlägg när som helst på dygnet. Ökad kommunikation också med medlemmar och högre nivåer
- Ta reda på hur andra löst liknande problem
- Ökad kontakt mellan ordföranden i olika avdelningar
- Knyta ihop platsombud och klubbar
- Erfarenhetsutbyte med andra klubbar
- Vidareutveckla kommunikationen mellan sektion, avd, förbund
- Använda datorn för kommunikation och erfarenhetsutbyte
- Skapa nätverk
- Samarbetsforum för klubbarna inom ett företag Flextronics
- Skapa en naturlig kommunikation över nätet och diskutera
- Skapa nätverk på och mellan olika nivåer i organisationen
- Utbyta erfarenheter via IT
- Kommunicera via dator. Tvärfacklighet
- Förbättra kommunikationen mellan förtroendevalda samt mellan förtroendevalda och medlemmar
- Skapa kontaktnät mellan arbetsplatserna inom BPA
- E-mail adresser till alla arbetsplatsombud

Information

- Identifiera vilka kunskapsbehov hos kontaktombud som kan tillfredställas genom IT
- Kunskapsinhämtning via IT. Snabb informationsöverföring mellan fack och medlemmar
- Pensions och försäkringsinformation
- Använda IT för att ge och få info
- Förbättra informationsflöde mellan förtroendevalda
- Informationskanal mellan avdelning, sektion och klubbarna

Utbildning

- Identifiera vilka kunskapsbehov hos kontaktombud som kan tillfredställas genom IT
- Utbilda inom LO-Sörmlands verksamhet för arbetsgrupper och förtroendevalda.
- Erbjud studieförmer över fackgränser
- Utbilda klubbens förtroendevalda att använda ny teknik
- Kompetensutveckling
- Var man hittar information för det dagliga fackliga arbetet
- Vilka kunskapsbehov har avdelnings ordföranden
- Lokala datorutbildningar
- Kompetensutveckling. Utbildning med hjälp av IT
- Öka medlemmarnas datorkompetens
- Använda ny teknik och nya former för lärande bla på distans
- Större kunskap färdighet och självförtroende för förtroendevalda
- Lära sig söka kunskap via datorn
- Distansutbildning
- Lära sig kommunicera med hjälp av den nya tekniken. Skriva, läsa, tolka, förstå
- Utbilda arbetsplatsombud. Ta reda på utbildningsbehov göra utbildningsplan och -trappa

Fackliga frågeställningar

- Utveckla lönesystem och motverka mobbning
- Förhandlingsteknik
- Lönesystem, försäkringar, pension
- Nytt lönesystem
- Lönesystem, arbetsorganisation
- Arbetsmiljö
- Skaffa LO-dator åt alla sektioner
- DUVA – det utvecklande industriarbetet
- Att aktivt välja pensionssparande mm

Metoder och verktyg

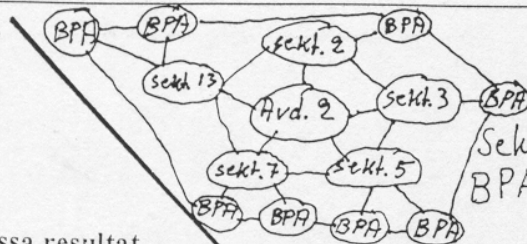
Dator, telefon, dokumentation, intervjuer, enkätundersökningar, Internet, fysiska möten, in-sändare till facktidningar, arbetsplatsbesök med intervjuer av klubbstyrelser, FirstClass, distanslärande, intranet, kurser, videokonferensutrustning, förhandling, faktasökning, studieinventering, studiebesök, avtal, kontakt med andra arbetsplatser som har samma problem, virtuella möten, lotus, utbildningsmaterial, nätverksbyggande mellan klubbar i DUVA, konferenser, studiecirklar, e-post, CD-rom, information som lockar till läsning, kompetenshanden, nya datasystemet för studieverksamhet "studs",

Personer och material som kan vara resurser

Handledare, ombudsmän, LO-lärare, mentorer, medlemmar, förbundsansvariga, förtroendevalda, förbundet, klubbstyrelsen, insatsgruppen, litteratur om pedagogik mm, Bilda förlag, lokala DLK-grupper, lokal skyddskommitté, tidigare studier, kontaktpersoner på AMF och Folksam, Beteendevetare, företagshälsan, DLK, avdelning, arbetstidslagen, lokala avtal, yrkesinspektionen, LO-facken, försäkringsrådgivare, förbundsmaterial, info om andra lönesystem, förtroendevalda från klubben och andra arbetsplatser, förlag, hemsidor, livsmedelslagen, arbetsmiljölagen, tekniskt kunnig personal, datoransvariga och organisationsansvariga på förbundet, resurspersoner och kunskapsbank i DUVA, förbundens reviderade DUVA-material, kunniga i html, kunniga i lagar och avtal, lärcentra Brunnsvik, RFV, projektledare, KLU-are, processledare, utredningar, arbetsgivare, dialogmaterial, miljölärare, distanskurs i miljö, skolverket, masugnen Lindesberg, programutvecklare, Posten Logistics, stadgar, företagsfack.

Arbetet NYTTID

DLK-bladet i

Vårt projekt handlar om Sektioner i avd. 2 BPA-klubbarna

- * Aktivera klubbarnas förtroende. → aktiva medlemmar
- * Skapa kontaktnät mellan arbetsplatserna inom BPA
- * Informationskanal mellan avd., sekt och BPA-klubbarna

Dessa resultat vill vi se inom två år

Att alla öppnar och läser åtminstone en gång i veckan. Att man kortfattat redogör mellan klubbarna om diskussioner och sammanhang i respektive klubb. Lika så om förhandlingsresultat.

Vad vi hittills gjort

- Trä Lokala träffar ^{Karlstad}
- Fixat FC åt alla utom ^{Marieberg}
- Puffat på frågor
- Någon fråga har kommit från de lokala grupperna

DLK

"Stöten"

Metoder och verktyg som vi ska använda

Mötes verksamhet. Utbildning. Inlägg av intressant information som lockar att ä in och öppna och läsa.

- * Våra mentorer Bernt o Christen
- * Susanne Köpser

* Niklas "Jeppe"

Personer/material som kan vara resurser för oss

Teknikresurs Datautb

Detta ska vi göra under våren

Handlingsplan
Fysisk träff med alla lokala grupper.

Vad vi vill lära av projektet

- * Plan finns i förbundet för elektronisk kommunikation.
- hantera ny teknik
- hantera kommunikation över nätet
- opinionsbildning

Detta vill vi att centrala handledarna ska bidra med

Handlingsplan stöd-hjälp
Teknikstöd vid behov (mjukvara och hantering)

SYSTEMSKISS TILL INFORMATIONSSYSTEM FÖR FÖRTROENDEVALDA (preliminär version)

Inom DLK-projektet, ett samarbetsprojekt mellan LO och Linköpings universitet, har ett delprojekt varit att undersöka hur fackligt förtroendevalda kan stödjas genom IT. En Designgrupp bildades 1999 med representanter från LO centralt, LO:s då 18 förbund och forskare från Linköpings universitet. Designgruppens arbete inriktades på att fram en prototyp av ett IT-baserat kunskapsstöd för fackligt förtroendevalda inom LO, med syfte att koppla användbarhet och design till de behov som funnits uttalade. Arbetet med utvecklingen av prototypen har bl.a. byggts på en enkät som riktats till fackligt förtroendevalda. Enkäten utfördes under 1998 av forskare på MDA där fackligt förtroendevalda inom LO fick svara på frågor om vad de upplevde som problem i sin roll som fackligt förtroendevalda, vilka konsekvenser problemet fick, hur de löste det och vilka åtgärder de ansåg skulle kunna lösa eller förebygga problemet. Dessutom inhämtades information om fackligt förtroendevaldas behov genom fokusgrupper, enskilda intervjuer och genom workshops på Runö.

Vision

Systemet syftar till att stödja i första hand lokala förtroendevalda genom att vara ett hjälpmedel för lärande genom att ge stöd för informationssökning och kontakt med andra personer framför allt inom det egna förbundet men även personer som tillhör andra förbund. I andra hand syftar delar av systemets funktioner till att stödja medlemmar och allmänhet.

Användning

Systemets centrala funktion är att stödja lärande och kunskapsinhämtning. Systemet underlättar kommunikation mellan i första hand förbundens lokala förtroendevalda samt mellan lokala förtroendevalda och högre nivåer i förbunden. Dessutom är systemet avsett att tillhandahålla information till lokala förtroendevalda och vara ett verktyg för att underlätta spridandet av information. Systemet ska stimulera till lärande, dels genom att tillhandahålla en plattform för gemensamt samarbete och lärande på distans, dels genom att tillhandahålla viktig information och möjligheter att lära sig av andra förtroendevaldas erfarenheter, dels genom att tillhandahålla nätbaserade kurser och information om olika slags kurser som förbunden och andra kurshållare tillhandahåller.

Kommunikation

Systemet ska ge stöd för skilda former av kommunikation, exempelvis från person till person, person till grupp eller från grupp till person. Kommunikationen kan ske genom text (ex e-mail, chat eller filöverföring) med bilder (fasta eller rörliga) och med ljud. Lämpliga program för audio och video tillhandahålls i systemet. Systemet ska också stödja sökandet av adresser till personer och grupper de förtroendevalda kan tänkas vilja kommunicera med.

Kommunikation ska vara möjlig på olika nivåer, lokalt med medlemmen (informera om vad som händer, svara på frågor, diskutera) och internfackligt (t ex styrelsen eller förtroendevalda med gemensamma intressen). Systemet gör stöd för nätverksträffar och gemensamt lärande och arbete i grupp. Systemet ger också stöd till tvärfackligt arbete genom att förtroendevalda och medlemmar från olika förbund delar ett gemensamt forum.

Information

Systemet ska vara en informationskälla, dels genom information som finns direkt tillgängligt i systemet, dels genom att länka till informationskällor som finns utanför systemet. Tonvikten ligger på information som inte kan nås eller är svår att få tag i utan systemets hjälp.

Systemet tillhandahåller information som har stor nytta till en låg kostnad, d.v.s. information som är intressant och viktig för en stor grupp individer samtidigt som arbetet med att tillhandahålla informationen och hålla den uppdaterad är litet. Exempel på information som systemet innehåller är: Lagar, avtal, fallbeskrivningar, arbetsrätt i praktiken, försäkringar, informationsmaterial om facket, projektbeskrivningar och mallar.

När det gäller information profilerad mot de egna medlemmarna och förtroendevalda kommer en större del av ansvaret och nyttan för de enskilda förbunden att ligga på förbunden själva. Ett övergripande mål med Designgruppens arbete har varit att informationssystemet ska vara så lite krävande för förbunden som möjligt att underhålla och upprätthålla.

Information som presenteras hämtas i första hand från förbund, myndigheter och andra instanser. Det är viktigt att inom varje område göra en kartläggning av vilken information och vilken kunskap som redan finns tillgänglig och undersöka var det går att få tillgång till den. Viktiga frågor i det sammanhanget är vilka begränsningar och möjligheter det finns i att återanvända information som tillhandahålls av andra organisationer, myndigheter och företag.

Systemrelaterade uppgifter

Administrativa och tekniska uppgifter i systemet är bland annat registrering och avregistrering av användare, länkning, inläggning och klassificering av information, administration av servrar, moderering av diskussionsgrupper samt systemsupport.

Användningsmiljö

Systemet kan användas både från arbetsplatser, förbundens kontor, från LO-facken och från hemmet.

Interaktion

Interaktionen sker via dator, för den vanliga användningen är interaktionen så enkel att samtliga medlemmar och förtroendevalda kan använda det utan speciell utbildning för systemet. Viss datorvana erfordras dock. Systemet fungerar självständigt utan manualer samt är webbaserat och anpassat till de vanligaste webbläsarna. Det bör finnas möjlighet att koppla in webbkameror och mikrofoner för att möjliggöra kommunikation med bild och ljud i vid sidan om text.

Tekniska krav

Användaren ska ha tillgång till en dator med access till Internet via modem eller bredband. Användaren behöver också ha en av de vanligare webbläsarna installerad på sin dator. Organisationen behöver installera och underhålla webbservrar.

Organisatorisk passform

Systemets administration hanteras i möjligaste mån av de personer som normalt har arbetsuppgifter i förbunden med anknytning till administration. Som exempel är det lämpligt att de som idag lokalt registrerar vilka personer som är förtroendevalda i sektion och avdelning också får ansvaret att göra samma uppgifter i systemet.

Övergripande krav på systemet

Systemet ska vara lätt överblickbart och navigerbart, lättanvänt och tydligt utan onödigt mycket text. Det vänder sig till ovana användare och är därför utformat så att det är lätt att komma igång och att använda. Lösningar som inte är textbaserade har beaktats, främst i de funktioner som ger stöd för kommunikation. En informell känsla bör dessutom avspeglas i systemet, det ska inte vara formellt eller byråkratiskt. Systemet bör inte ha statiska lösningar utan vara flexibelt och dynamiskt och så kompatibelt som möjligt med andra system. Systemet ska också vara utformat så att ny teknik kan läggas in i framtiden.

Systemet möjliggör en hög grad av förbundsanpassning. Redan befintlig information kommer i största möjliga grad återanvändas.

Systemet som förutsätter inte en uppslutning från alla förbund för att fungera, eller alla delar av förbunden.

Systemet är också vara väl skalbart, d.v.s. det ska kunna fungera och ge nytta för användarna oavsett om det är stort eller litet.

I interaktionen mellan användare och system har hänsyn tagits till att användarna består av personer som är relativt ovana vid att kommunicera skriftligen.

Systemet vänder sig till tre kategorier av användare: Allmänhet, medlemmar och fackligt förtroendevalda. Beroende av vilken kategori användaren tillhör, visar systemet olika profiler. Vissa delar av systemet är endast tillgängligt för medlemmar och/eller fackligt förtroendevalda, dessutom är informationen profilerad beroende av vilket förbund användaren tillhör, var användaren är lokaliserad och vilken typ av fackligt uppdrag som innehas. Systemet bör dessutom göra det möjligt för användare att läsa lokalt förankrad information. Systemet är då anpassat så att det går att få lokal anknytning på länkar.

De olika former av fackliga arbetsuppgifter och roller som finns, kräver olika former av datastöd. Detta har tagits i beaktande vid utformningen av systemet. Det bör exempelvis finnas "nischer"/avdelningar i systemet med information, diskussionsgrupper och lösningar som riktar sig till förtroendevalda med speciella uppdrag. Sådana kan vara;

- förtroendevalda som sitter med i yrkes- och branschråd,
- skyddsombud,
- förtroendevalda som i sitt uppdrag handhar försäkringsfrågor,
- löneförhandlare,
- förtroendevalda med uppdrag i bolagsstyrelser,
- studieansvariga,
- arbetsplatsombud och
- ordföranden.

Användare kan enkelt kunna nå sitt eget förbund/klubbs hemsida, men även andras hemsidor.

Systemet ger stöd för demokrati och ökad involvering av medlemmar i debatten. Det finns därför diskussionsmappar för medlemmar så att de kan påverka och ge förslag till beslut i olika frågor mellan möten. Detta är tänkt att öka medlemmarnas känsla av tillhörighet.

Tekniken ger möjlighet att involvera fler i beslutsprocesser med nya mötestekniker för beslut där alla får säga sitt, inte bara den som är mest högröstad. Om det är möjligt att lösa säkerhetsmässigt ska det kunna gå att hålla omröstningar, nomineringar och formellt beslutsfattande genom systemet.

Bilaga 3

Systemet kommer också, om det är möjligt att lösa säkerhetsmässigt, tillhandahålla ett lagringsutrymme där medlemmar ska kunna nå och lagra eller dela dokument med andra. Flera personer kan då arbeta i samma dokument eller fil oberoende av varandra och av tid och plats.

Användare uppmuntras att lämna förslag till information och länkar som sedan ska ingå i systemet. Systemets moderator har ansvar för att kontrollera att informationen och länkarna är korrekta.

Systemet ska byggas för framtida förändringar i facklig utbildning. Det ska erbjuda möjligheter att se sina egna kunskapsbehov och skapa egen studieprofil.

Information om systemet

I systemet finns information och hjälpavsnitt om hur systemet fungerar och hur det går att använda, dessa nås från en länk i menyn.

I menyn finns det roll-overfunktioner till länkarna. När användaren drar musen över en länk kommer det upp en kort information eller hjälptext till den länken. Funktionen ska även finnas på andra sidor.¹ En ”Hjälp”-knapp finns på alla interna sidor i systemet. Klickar användaren på knappen ska ett fönster öppnas med förklaringar till sidans innehåll och funktioner. Det ska gå att se en hjälptext genom att klicka på höger musknapp. Hjälpen är då anpassad till den kontext användaren befinner sig i.

Tips visas inte om användaren inte själv ber om att få dem. Hjälpfunktioner finns men ingen större mängd av hjälptext om inte användaren efterfrågar det. I hjälptexter ska både symboler och förklarande text användas tillsammans.²

Användaren erbjuds däremot möjligheten att få en pedagogisk genomgång första gången användaren startar systemet.³

En frivillig introduktionsguide till diskussionsgrupperna bör finnas för de personer som ej är vana vid tjänsten. Eventuellt kan en ”minivariant” kunna öppnas för varje enskild sida som förklarar hur den fungerar.

På sidan med inloggning ska det finnas information om att uppgifter som lämnas av användaren inte kommer att vidarebefordras eller säljas. Systemet ska också konstrueras så att det ska vara svårigheter med att ladda hem information i kommersiella syften.

Utskriftsmöjlighet genom att klicka på en särskild knapp finns på samtliga sidor i systemet.

Anpassning

Det ska vara möjligt att anpassa systemet efter egna önskemål. Detta kan exempelvis gälla textstorlek, bakgrundsfärg och i vilken ordning länkar i menyn presenteras.

---

¹ Det ska exempelvis kunna gå att få läsa sammanfattningar över länksamlingar. Det kan också vara en beskrivning av en diskussionsgrupp som visas utan att användaren måste gå in till beskrivningssidan för att se vilken typ av inlägg det ska gå att finna där.

² Exempelvis kan symbolen för "pil" visas samtidigt som ordet pil skrivs ut.

³ Detta kan vara att visas runt med hjälp av en tutorial. Den ska gå att få rundvisningen i text eller med tal.

Interaktivitet och navigation

Det ska vara möjligt att komma in på allmän sida/ingångssida utan att först behöva logga in sig. Informationen är då hämtad från olika förbund, ingen ny information behöver tillföras. I övrigt har allmänheten enbart ha tillgång till en enklare version av systemet. Avsikten är att allmänheten ska kunna skapa sig en bild om vad facket är bra för.

När användaren loggat in visas en huvudsida som utformats utifrån det förbund användaren tillhör, lokalitet och den roll användaren innehar. Detta är också bestämmande för vilken övrig information och avdelningar som visas.

Från systemet är det sedan enkelt att ta sig till olika förbund, klubbar och LO centralt. Det bör finnas en länk till LO i kommunen.

Användaren ska kunna skriva in en beskrivning av sig själv när han/hon loggar in första gången. Denna kan användaren senare ombes bekräfta exempelvis en gång i halvåret, om den inte bekräftas tas den bort.

Nyheter som förbunden lägger ut presenteras i menyn med en särskild textruta.

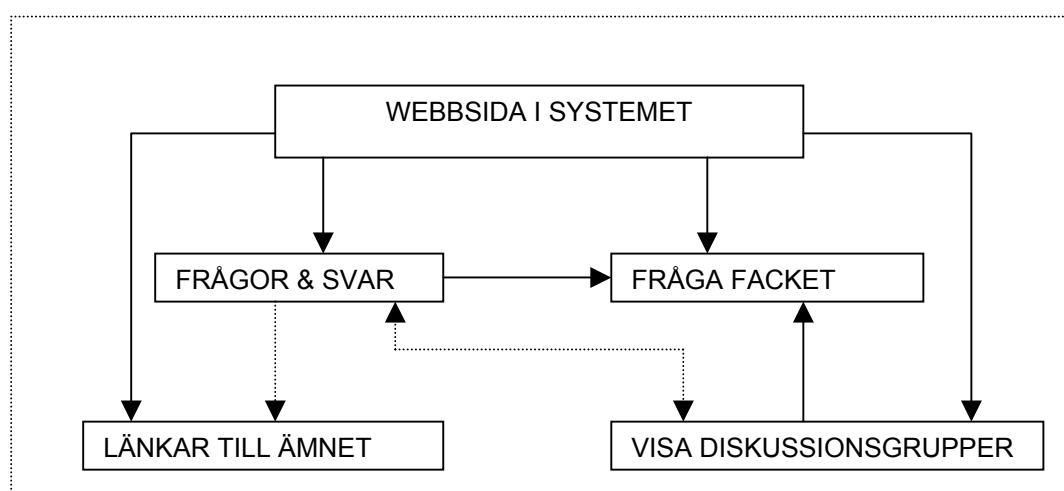
Är användaren i systemet och vill skicka e-mail, öppnas ett fönster med e-mailfunktion och aktuell adress.

Anmälan till kurser och utbildningar görs till respektive förbunds studieorganisatör. Användaren uppmanas att ta kontakt med sin lokala studieorganisatör.

Systemet bör ge stöd för automatisk konvertering av bilder till olika format, som Jpeg.

Horisontal länkning

En av huvudtankarna med systemet är att det ska tillföra kopplingar mellan de olika ingående delarna/webbsidorna i systemet. Det ska finnas genvägar till diskussionsforum och olika anslagstavlor.⁴ Länkarna går dels till sidor inom systemet, dels till webbplatser där det finns information i ämnet. Exempelvis kan användaren under avdelningen ”Lagar”, se länkar till relaterad information om vilka kurser som finns i ämnet, vilka de vanligaste frågorna och svaren är i ämnet och se länkar till externa webbplatser med information som behandlar den specifika lagstiftningen.

⁴ Är användaren inne på t ex på sidan med lagar ska det snabbt kunna gå att ta sig till rätt diskussionsgrupp.

Utformning av sökverktyg

I menyn finns ett sökverktyg där det går att söka på fritext i webbplatsen.

I andra sökfunktioner i systemet och databaser bör det tydligt framgå hur sambanden mellan sökkriterier fungerar. Det är möjligt att söka i databaser med fritextsökning och/eller med nyckelord. I fritextsökningen går det att trunkera både i för- och efterled. Det är möjligt att lägga in flera sökord, dessutom finns en förinlagd AND-funktion.

Säkerhet och sekretess

Säkerhetsaspekter har haft hög prioritet vid utveckling av systemet. För att obehöriga inte ska få tillgång till den information som finns i systemet kommer inloggning att krävas. Användare loggar in med personnummer direkt i informationssystemet eller från respektive förbunds hemsida. Förbundens uppgifter om medlemmar och förtroendevalda bildar grund för vilken access användaren får till systemet.

Systemet erbjuder tre olika nivåer till användare, en för icke-medlemmar, en för medlemmar och en för förtroendevalda. Till de båda senare nivåerna finns ett inloggningsförfarande. I menyn ska en utloggningfunktion finnas, med tanke på behörighetskrav.

Vem som har tillgång till olika delar av systemet tydliggörs i informationen om systemet. Det finns också en webbsida med etikregler för användaren.

Tekniken ska göra det möjligt att involvera fler i beslutsprocesser med nya mötestekniker för beslut, där alla har möjlighet att göra sig hörda, inte enbart de mest högröstade. Om det är möjligt att lösa säkerhetsmässigt ska det kunna gå att hålla omröstningar, nomineringar och formellt beslutsfattande genom systemet. Systemet ska då också tillhandahålla ett lagringsutrymme, där medlemmar ska kunna nå och lagra eller dela dokument med andra. Flera personer kan då arbeta i samma dokument eller fil oberoende av varandra och av tid och plats.

Eventuellt kan det finnas en problematik med att e-postadresser finns tillgängliga i systemet, om någon skulle vilja ladda ner adresserna för att missbruka dem.

Design

Designen på sidorna är tänkt att vara snabbt överblickbara och inte röriga.

Det ska inte öppnas nya pop-fönster i onödan eller att stora intetsägande startbilder laddas ner. Layout/bakgrund bör vara tilltalande och rolig.

Ikoner ska i största möjliga mån undvikas.

När något nytt lagts in under en länk, ska detta tydligt framgå.

I vissa elektroniska självstudiekurser går det att göra pauser, i andra finns inte den möjligheten. Systemet ger information om hur de tillgängliga kurserna är upplagda.

Menyn är expanderbar.

Alla former av kurser finns under kategorin utbildningar. Det är möjligt att se vilka som ges eller förmedlas centralt av LO och vilka som ges av förbunden.

Prototypen

Prototypen finns tillgänglig under <http://www.ida.liu.se/~lener/prototype/content.html>

Systemets olika avdelningar och funktioner

Systemet är indelat i åtta större avdelningar med ett 60-tal underavdelningar. Flera av dessa, exempelvis underavdelningar i *Ordböcker/uppslagsverk* är direktlänkar till webbplatser på Internet, inlänkade i systemet. Andra underavdelningar innehåller i sig flera webbsidor, exempelvis i *Diskussionsgrupper*, med beskrivningar av olika diskussionsgrupper och möjligheter att skapa nya grupper. Andra funktioner eller avdelningar finns enbart som rubriker i menyn, exempelvis *Chat*, för att visa på vilken lösning som anses lämplig.

Designgruppen har valt att i prototypen lyfta fram de avdelningar och funktioner som anses angelägna att åskådliggöras tydligare. Till dessa hör bl.a. underavdelningen *Lagar* samt *Erfarenhetsdatabas*.

I en webbplatskarta nedan visas samtliga avdelningar som ingår i prototypen. Utifrån förbundens och den presumtive användarens behov, går det att utöka informationssystemet med flera avdelningar och sidor.

Bilaga 3

För att på bästa sätt få en uppfattning om systemets innehåll och funktioner, rekommenderas att läsaren under tiden han/hon läser presentationen av de olika avdelningarna, samtidigt i sin webbläsare, i det här fallet Internet Explorer, ser på prototypen på dess Internetadress: <http://www.ida.liu.se/~lener/prototype/content.html>

Presentationerna i texten nedan följer de olika avdelningarna och underavdelningarna som finns i menyn i vänsterkant på webbplatsens gränssnitt, och som visas på webbplatskartan.

När användaren går in på prototypens Internetadress, är det första som visas en *Huvudsida*, tillsammans med en meny eller navigationsbar i vänsterkant. Huvudsidan är i prototypen profilerad för att visa hur det kan se ut för en tänkt användare, ett skyddsombud inom Fastighetsanställdas förbund. Genom att föra pekaren över pilar i rubrikernas vänsterkant, går det att få en kort beskrivning av innehållet i avdelningen.

Beskrivningen börjar med presentation av *Huvudsidan*, för att sedan gå vidare till *Logga ut* i menyn och fortsätta nedåt.

WEBBPLATSKARTA

Logga ut
Hem
Inställningar
Beskrivning av
LO-system

Sök i LO-system

Mina Grupper

Allmänt
Styrelsen
Skyddsgruppen
IT-kursen
Skapa ny grupp

Kontaktverktyg

Diskussionsgrupper
Chat
E-post
Mailinglistor
Net-meeting
ICQ
Klotterplank
Fråga facket
Adressbok

Ordböcker/

Uppslagsverk

Ordbok (SAOB)
Synonymordbok
Facklig ordlista
Förkortningar
Parlamentarisk ordbok
TERMIN
Svensk-eng. lexikon
Bonniers online
NE
Brittanica online
Datatermer

Information

Lagar
AD-domar
Avtal
Erfarenhetsdatabas
Frågor och svar
Fackliga projekt
Försäkringar
Allmänt
AFA
Medlemmar
Samhällsguiden
EU-direktiv
Vad är facket?

Sökverktyg

Sunnet
Yahoo
Google

Utbildning

Utbildningar
LO:s IT-skola
Internet-ABC
Söskola
Internetblåbäret
Planera webbplats
HTML-skola

Material

Blanketter
Gemensamma
Privat
Kommun/
Landsting
Statlig
Enkäter
Kartor
Dataprogram
Information om
facket

Länksamlingar

Facket
LO
Fastighets
Avd 566
LO-förbund
Övriga förbund
Internationella
fackförbund
Myndigheter/
organisationer
Egna länkar

Huvudsida

Avsikten med huvudsidan är att varje användare ska få tillgång till profilerad information.

Allmänheten får information om fackföreningsrörelsen och fackligt arbete, övergripande information om LO och LO:s arbete samt visar på fördelar och idealistiska skäl till att vara facklig medlem. Informationen syftar till att intressera icke fackliga medlemmar till att bli medlemmar. Användare kan ladda ned intresseanmälan, icke-medlemmar en blankett för medlemsansökan och/eller en intresseanmälan. Intresseanmälan går att fylla i och skicka till respektive förbund över Internet.

Medlemmar presenteras en sida med information från LO och från deras respektive fackförbund. Informationen är profilerad utifrån vilken sektion och avdelning medlemmen hör. Medlemmar når alla delar av systemet som allmänheten har tillgång till. Man kan ha en knapp för medlemmar: Jag är intresserad av fackliga uppdrag där sedan texten ”då är det bra om du går en facklig grundutbildning” visas.

Förtroendevalda visas en sida med information och nyheter från LO och deras respektive fackförbund. De får som medlemmarna profilerad information utifrån avdelning och sektion, men också information som är av speciellt intresse för det eller de fackliga uppdrag de innehar.

Sidorna som vänder sig till medlemmar och förtroendevalda har respektive förbunds logotyp på huvudsidan. Den är klickbar med en länk till respektive fackförbunds hemsida.

Logga ut

Klickar användaren på den här länken, loggas han/hon ut, och kommer tillbaka till den webbplats som besöktes senast.

Hem

För användaren tillbaka till huvudsidan.

Inställningar

Här har användaren ha möjlighet att göra egna inställningar av bakgrundsfärger, textfärg och textstorlek samt i vilken ordning rubrikerna i menyn ska presenteras.

Beskrivning av LO-system

För användaren till en avdelning med beskrivningar av hur systemet fungerar. Här finns också regler för etikett och deklaration av hur ev. information som lämnas av användaren hanteras. Den som är förstabesökare kan få en guddad tur i systemet, en *tutorial*, som i bild och text alternativt ljud, beskriver de olika delarna och funktionerna.

Sök i systemet

En sökfunktion för en snabb sökning på ord i fritext i systemet.

Mina grupper

Syftet med funktionen är att uppmuntra forandet av grupper och nätverk och fungera som en plattform för samarbete och lärande. Det är ett verktyg för kommunikation och kooperativt arbete eller lärande i grupp. Användaren kan bli inbjuden att delta i en redan existerande grupp, eller skapa och bjuda in andra till en egen grupp. Deltagare kan vara medlemmar och/eller förtroendevalda med tillgång till den här avdelningen i systemet.

Syftet kan exempelvis vara att hålla möten i den lokala klubben, att tillsammans med andra lära sig mer om en speciell facklig fråga eller att tillsammans med medlemmar och förtroendevalda från andra förbund arbeta tillsammans i frågor av gemensamt intresse. Om en extern lärare, mentor eller expert behövs i gruppen, finns möjlighet att erbjuda den personen tillgång till avdelningen.

Användaren visas en sida med ett antal funktionsknappar. När han/hon klickar på en knapp, öppnas olika fönster på sidan. Flera fönster kan vara öppna samtidigt. Funktioner är som följer:

Deltagare: Visar namnen och kontaktinformation till deltagarna i gruppen. Användaren kan välja att se videoinspelningar av deltagarna i realtid. När en medlem talar, lyser den personens namn upp på sidan.

Prata: Gör det möjligt att kommunicera genom tal via en mikrofon till andra gruppmedlemmar.

Videobild: Visar videoinspelningar. Gruppmedlemmar kan tillsammans följa en videoinspelning.

Chat: Ger möjlighet att kommunicera genom text i realtid.

Diskussioner: Gruppmedlemmar har möjlighet att välja och komma överens om att diskutera vissa ämnen, läsa och sända in bidrag.

Rittavla: Deltagare kan skriva och rita på en gemensam elektronisk tavla, som är tillgänglig i realtid för alla gruppmedlemmar.

Arkiv: En databas som innehåller alla dokument eller filer medlemmarna vill dela med varandra.

Meddelanden: Visar meddelanden från deltagarna.

Skicka/ladda ned: En funktion som gör det möjligt att skicka en fil till arkivfunktionen i systemet, eller direkt till en enskild medlem samt att ladda ned filer till den egna datorn.

Dela dokument: Gör det möjligt för en gruppmedlem att arbeta tillsammans i dokument i realtid eller när de själva väljer.

Mina dokument: En plats där deltagarna sparar sina egna dokument eller filer som inte ska vara tillgängliga för andra

Arbetschema: En kalender för planering av tider när gruppmedlemmar ska träffas online i realtid.

Kontaktverktyg

Diskussionsgrupper

Medlemmar och förtroendevalda kan genom att delta i diskussionsgrupper dela kunskap och erfarenheter och kommunicera med andra förtroendevalda på olika nivåer och förbund inom LO. Användare har möjlighet att skapa nya diskussionsforum - öppna eller slutna.

De kan då bestämma vilka som ska delta i gruppen och/eller vilket ämne eller fråga diskussionen ska behandla. Exempelvis om andra förbunds medlemmar ska kunna skriva inlägg eller om de eventuellt ska kunna läsa det som skrivs. Den som skapar en diskussionsgrupp ansvarar också för att moderera diskussionen och ta bort olämpliga inlägg och att lägga ut länkar till relaterade ämnen. Moderatoren för gruppen ansvarar/garanterar också för att svar ges inom en viss tid.

Läsaren av diskussionsgruppen har möjlighet att markera vilka diskussionsgrupper som är extra intressanta och välja att visa endera en lista med alla grupper eller en lista med enbart de intressanta grupperna. Som ny användare går det att få en fördefinierad lista med intressanta grupper. Läsaren av grupperna kan välja vilka inlägg man vill se, exempelvis bara olästa, enbart nya eller alla inlägg. Tidigare inlägg lagras i ett sökbart arkiv.

Bilaga 3

Systemet skiljer mellan diskussionsgrupper som är öppna att läsas/skrivas i av alla medlemmar och/eller förtroendevalda och de som enbart en viss målgrupp har tillgång till.

Alla former av diskussionsgrupper ska kunna finnas. Det kan vara lättare att börja i en mindre diskussionsgrupp för att sedan våga uttrycka sig i ett större forum. I de små fora vågar individerna diskutera mer öppet än i de stora där det kan kännas för anonymt. I små forum finns å andra sidan risken att för lite händer och att diskussionen självdör av den orsaken. Det behöver finnas en balans mellan att alla ska våga vara med och någorlunda avancerade diskussioner.

Ett diskussionsforum ska helst inte vara för litet för att uppnå kritisk massa men får heller inte vara så stort att det blir överblickbart. Det delas då upp i flera diskussionsgrupper. Det är osäkert vilka fora i diskussionsforum som kommer att få störst livaktighet.

Ämnen som inte debatteras i diskussionsforum eller där det inte gjorts inlägg på längre tid tas bort. Detta sker automatiskt efter en viss tidsperiod. Är en diskussionsgrupp inaktiv över en viss tid tas den bort.

Diskussionsgrupperna är kopplade till adressregistret. Detta för att kunna få tag i personers telefonnummer och e-post-adresser samt få vetskap om vilka ansvarsområden/kunskaper de har.

Avdelningen diskussionsgrupper har en övergripande moderator. Detta tar visserligen resurser men är nödvändigt för att det ska gå att kontrollera att regler när det gäller etikett och etik följs i forumet.

Det ska finnas en valfrihet i om personer vill vara anonyma eller inte. Diskussionsgrupper blir seriösare om folk står vid sina namn – men anonymitet behövs ibland för att folk ska våga ställa frågor. Systemet har "visa adress/dölj adress" som alternativ när användare skickar in inlägg.

Det är viktigt att få kunskap om vad som gör en diskussionsgrupp aktiv. I systemet finns en mall för den som startar en ny diskussionsgrupp, med beskrivning av bästa sättet för att få den att fungera bra.

Det finns förinlagda, speciella diskussionsgrupper för att diskutera olika aspekter av systemet och fösom ett sätt att kontakta de ansvariga för systemet.

Audio-videokonferens, Chat

Konferens- och chatprogram i systemet som tillåter kommunikation i realtid mellan två eller flera personer.

E-post

Mailfunktionen ger användare möjlighet till kommunikation. Första gången en användare loggar in till systemet ges en personlig e-mailadress. Funktionen ger möjlighet att skicka, ta emot och lagra meddelanden. Den är kopplad till adressboken och till andra kontaktuppgifter i systemet. Till exempel, om en användare klickar på en kontaktuppgift på en person, öppnas ett fönster, ”skicka mail”,

Det går att prenumerera på mail som fortlöpande skickas ut om ämnen som exempelvis avtal.

Mailinglistor, Net-Meeting, ICQ och Klotterplank

Användare kan delta eller skapa nya mailinglistor för kommunikation och informationsutbyte. Net-Meeting och ICQ är ytterligare alternativ för kommunikation. Klotterplanket är en elektronisk anslagstavla eller gästbok där medlemmar kan ställa frågor eller lämna information och meddelanden till varandra.

Fråga facket

Det verkar finnas ett stort otillfredsställt behov bland medlemmar av att tala med representanter för avdelning och sektion. I vissa förbund kompliceras rättigheterna att kontakta ombudsmän av att det inte finns några förtroendevalda som kan agera mellanhand. Frågan har funnits om och hur ett system skulle kunna avhjälpa detta samtidigt som man undviker att de som får ta emot alla frågor får för mycket att göra.

Designgruppen har valt att ge stöd för detta behov genom funktionen "Fråga facket". Funktionen är tänkt att underlätta kommunikation mellan förtroendevalda och medlemmar.

En profilerad sida visas för medlemmen med en mailadress till respektive lokala avdelning. Användaren uppmanas att skriva till avdelningen och garanteras ett svar inom viss tid. Frågan slussas på avdelningen vidare till den person som är tillgänglig eller är mest lämpas att ge svar.

Adressbok

I adressboken kan användare finna adresser till enskilda förtroendevalda, fackliga grupper och myndigheter. Dessutom kan intressanta adresser sparas i en egen adresslista. Adresser som inte finns tillgängliga i systemet kan skrivas in och sparas. Adressboken är sökbar på flera lagrade fält, exempelvis: Förnamn efternamn, förbund, sektion, avdelning. Adressboken har också följande funktioner:

- Det går att söka på vilket fackligt uppdrag en person har och också se om personen är uppkopplad.
- Det går att länka direkt till fackens egna sidor med kontaktinformation och adresser.
- Funktionen "kopiera och klistra" in till adresser i min egen adressbok finns.
- Adressboken innehåller också ett företagsregister.

Ordböcker/uppslagsverk

Syftet är att underlätta läsande, skrivande och språkhantering samt ge tillgång till information i olika frågor.

Användare kan söka efter översättningar, ordförklaringar och inhämta information. I avdelningen finns länkar till flera svenska ordböcker och uppslagsverk, ordlistor med datatermer, fackliga och parlamentariska uttryck. Dessutom finns en länk till riksdagens webbplats för samhällsinformation samt en ordlista med termer på invandrarspråk.

Information

Allmänt

Avsikten är att ge en introduktion till svensk lagstiftning inom arbetsmarknaden. Sidan innehåller övergripande, allmän information.

Lagar

Målsättningen är att allmänheten, i synnerhet arbetsgivare samt medlemmar och förtroendevalda ska bli mer kunniga i lagstiftning som berör och kontrollerar den svenska arbetsmarknaden och arbetsplatser. Medlemmar och förtroendevalda har tillgång till lagtexter i frågor som rör deras rättigheter och skyldigheter.

Här finns en sökbar databas med lagtexter och kommentarer i arbetsmarknadslagstiftning och arbetsmiljö. Kommentarererna ger riktlinjer till hur lagtexten bör tolkas.

AD-domar

Syftet är att ge stöd till förtroendevalda när de möter problem i sitt fackliga arbete, som är svåra att hantera och värdera. Domsluten ska kunna ge stöd till förtroendevalda och arbetsgivare vid förhandlingar och hjälpa parterna att finna lösningar och därigenom förhindra att ärendet går vidare och blir en rätts sak.

En sökbar databas innehållande domslut från Arbetsdomstolen är tillgänglig. Fallen är prejudicerande inom sitt område och finnas i fulltext. På så vis ges exempel på hur arbetsmarknadslagstiftningen bör tolkas och tillämpas.

Avtal

I denna avdelning finns information om respektive förbunds centrala avtal. För att få kunskap om lokala avtal, uppmanas användaren att kontakta sin lokalavdelning.

Erfarenhetsdatabas

Erfarenhetsdatabasen är i första hand tänkt att vara en erfarenhetsbaserad kunskapsbank, där förtroendevalda ska kunna få information om hur andra fackligt aktiva löst olika problemsituationer.

I databasen kan förtroendevalda lägga in exempel på vilka problem de stött på i sin roll som fackligt förtroendevalda, hur de löst dem och vilka åtgärder de anser skulle kunna förbättra situationen. Den förtroendevalde kan välja att vara anonym, underteckna med signatur eller lämna sitt namn och/eller kontaktinformation om man är öppen för att bli kontaktad av andra förtroendevalda som är i behov av stöd och hjälp.

Förslaget till erfarenhetsdatabasen bygger på en enkätundersökning, CIT-enkäten. 254 personer svarade på enkäten och deras fallbeskrivningar har varit utgångspunkten för vilka nyckelord som till en början finns i databasen.

Det går att söka i databasen med fritextsökning och/ eller med nyckelord.

I fallbeskrivningarna finns redovisat vilka nyckelord som hör till respektive fall. Användaren kan därför få uppslag till nya sökningar på nyckelord som han/hon kanske inte tänkt på. Det ska också vara möjligt att fortsätta sökningen direkt på den kombinationen av nyckelord.

På en egen sida kan fackligt förtroendevalda lägga in ett eget fall. De går att skriva direkt i en textruta och skicka in sin beskrivning till systemet. Fallbeskrivningen granskas av en moderator, som ev. redigerar eller avvisar beskrivningar där personer eller arbetsplatser kan vara identifierbara. Moderatoren indexerar och rubriksätter också fallbeskrivningen.

Eventuella kommentarer eller inlägg till fallbeskrivningarna förs inte in i databasen. Moderatoren hänvisar istället till en lämplig diskussionsgrupp.

Det är möjligt att se hur många fall som hör till en viss sökning eller som finns under ett speciellt nyckelord eller kategori. Moderatoren väljer lämpliga nyckelord till fallbeskrivningarna, inte den förtroendevalde.

Frågor och svar

Målsättningen är att ge medlemmar och förtroendevalda information om deras rättigheter och skyldigheter enligt arbetsmarknadslagar och arbetsmiljölagstiftningen. Genom att presentera frågor och svar i olika ämnen av intresse, kan användare snabbare finna relevanta svar på sina frågor och tiden för informationssökning kortas ned. Avdelningen antas också göra att mängden frågor som ställs till förtroendevalda minskar, genom att medlemmar själva hittar svar på sin fråga, vilket i sin tur medför att de förtroendevaldas arbetsbörda minskar.

Vissa ämnesområden är enbart av intresse för det enskilda fackförbundet. En och samma fråga kan också tolkas eller uppfattas olika beroende på respektive förbunds avtal. Varje förbund har sålunda sina egna ämnesområden samtidigt som de har egna bedömningar av vad som är rätt lösning på samma fråga. Medlemmar och förtroendevalda har tillgång till frågor och svar från samtliga förbund, för att på så vis kunna ges möjlighet att få kunskap om de andra förbundens uppfattningar och bedömningar i olika frågor.

Frågorna och svaren är samlade i en sökbar databas. Medlemmar och förtroendevalda visas i första hand de frågor och svar som hör till deras respektive förbund. Användaren väljer ämne, och får de se de tio vanligaste frågorna och svaren.

Fackliga projekt

Avsikten är att öka förtroendevaldas kunskap om intressanta och framgångsrika fackliga projekt. Medlemmar och förtroendevalda har också möjlighet att sända in beskrivningar och tips på nya projekt. Informationen lagras i en sökbar databas.

Det finns beskrivningar över vilka projekt som bedrivs eller bedrivits av facket.

Det finns också en idébank där det går att lägga in beskrivningar av projektideer.

Projekt databasen innehåller information om projekt på gång, vad projektet går ut på och vem som är kontaktperson.

Försäkringar

I avdelningen ges en översikt över de olika former av försäkringssystem som finns i Sverige och vad som skiljer dem åt. Användare ges information om vilken/vilka försäkringar de är berättigade till beroende av sin fackliga tillhörighet.

Användare kan välja mellan olika sidor som visar allmän information om försäkringar, arbetsmarknadsförsäkringar och de försäkringar som ges av deras respektive fackförbund.

Samhällsguiden

Länk till Riksdagens webbplats för samhällsinformation. Användaren har tillgång till omfattande, uppdaterad information om skilda områden och lagstiftning inom det svenska samhället, och ger dem på så vis möjlighet att öka sin kännedom om samhället.

EU-direktiv

Länk till ETUC:s (the European Trade Union Confederation) hemsida. Syftet är att ge information om EU-direktiv och frågor av intresse för fackligt förtroendevalda.

Vad är facket?

Avsikten är att ge allmänheten en översikt över svensk fackföreningshistoria, fackligt arbete, LO och förbunden och hur förbunden är organiserade. Informationen finns lagrad i en sökbar databas.

Sökverktyg

Under avdelningen finns länkar till ett antal webbsökverktyg som Google, de svenska universitetens ämneskatalog Sunnet och ämneskatalogen svenska Yahoo.

Utbildning

Målsättningen med avdelningen är att erbjuda användare information om kurser och utbildningar i fackliga frågor eller fackligt relaterade ämnen samt i informations- och kommunikationsteknologi. Det har varit viktigare att synliggöra vilka kurser som finns än att skapa ett nytt stöd för anmälningar.

En ny form av utbildningssystem skulle inte vara aktuell för (de större) förbunden att använda då de har stort utbud av egna kurser och ibland egna system. Det finns däremot uppgift om att det går att anmäla sitt intresse till sin studieorganisations. Ett samarbete med ABF kan finnas för att visa vilka kurser med icke fackligt innehåll som kan vara intressanta.

Avdelningen innehåller en sökbar databas med information om vilka kurser som ett specifikt fackförbund, LO eller utbildningsgivare har med information om ämne, start- och avslutningsdatum, tidslängd, var kursen går, typ kurs och målgrupp. Utbildningarna är indelade i kategorier samt har en fritextsökning.

I avdelningen finns en länk till LO:s IT-skola, där medlemmar och förtroendevalda inom de olika förbunden kan gå en mer omfattande on-line-utbildning i informationsteknologi.

Internet-ABC innehåller länkar till Skolverkets olika webbsidor med on-linekurser i informationssökning, hemsida bygge och informationsstrukturering.

Avdelningen innehåller också länkar till nyttigt, allmänt utbildningsmaterial, exempelvis material från Bilda.

Användare som är intresserade av delta i ett seminarium eller en kurs/utbildning kan se vilka medlemmar och/eller förtroendevalda som redan är anmälda. Ev. bör personen bara kunna se de som tillhör det egna förbundet.

Deltagare i en kurs kan med kryssrutor som bra/dåligt, ange om en kurs de gått är bra eller inte. Dessa omdömen sammanställas sedan och presenteras för den som läser beskrivningen av kursen. Eventuellt ska det också finnas en fritextdel där det går att kort kvalitativt uttrycka vad personen ansåg om kursen.

Under kurstyp i utbildningar finns en kategori med fackligt-politiska kurser.

Målgruppen för kurserna framgår tydligt så att användaren vet vem som har rätt att gå den.

Avdelningen uppdateras med nya ämnen för att locka medlemmar till utbildning.

Exempel på kurser och utbildningar som kan vara tillgängliga genom systemet:

- Kurs i hur nya förtroendevalda introduceras.
- Medlemsutbildning om vikten av att engagera sig fackligt.
- CD-rombaserad introduktionsutbildning och informationsmaterial till nya förtroendevalda.
- Kurser i att hantera stress, mötesledning etc.
- Kurser om vår fackliga historia.
- Utbildning jämställdhetsfrågor, manligt och kvinnligt.
- Kurser i informationssökning och informationshantering.

Genom att förbunden synliggör vilka kurser som ges från respektive förbund, kan en samordning i vissa fall göras. En möjlighet kan vara att förbunden hyr in sig på varandras kurser om egna förbundets platser slut. Akuta kursbehov kan anmälas till LO-facken i kommunen.

En annan form av tjänst är att visa namn och kontaktinformation till olika föreläsare och ge information om deras kunskapsområde. Detta underlättar för organisatörer av seminarier och kurser. Föreläsare har möjlighet att anmäla sig till tjänsten, skriva in sitt eget namn med kontaktinformation och vad personen kan tänka sig föreläsa om. Här går det också att få tips och förslag om bra föreläsare.

Material

Mallar

Målsättningen är att ge förtroendevalda som är ovana att skriva, stöd till att formulera och ställa upp mer formella skrivelser. Följande mallar kan vara bra att nå genom systemet:

- Mallar för hemsidor (finns exempelvis i PowerPoint),
- avtal,
- motioner,
- faxblanketter,
- mötesprotokoll,
- förhandlingsframställan,
- nomineringslappar och kallelser,
- protokoll,
- medlemsrekrytering,
- budget,
- brev till myndigheter,
- motionsunderlag och studieplaner.

Blanketter

För att underlätta tillgången till de olika former av blanketter som behövs i det fackliga arbetet, finns sidor med nedladdningsbara blanketter. Detta kan vara rapport om arbetsskada till Arbetsmiljöinspektionen, eller olika former av försäkringsblanketter. En kort beskrivning ges av syftet med varje blankett på sidorna.

Enkäter

Användaren ges tillgång till ett dataprogram för enkätundersökningar, *Attityd*, som gör det möjligt att konstruera egna frågeformulär eller enkäter och analysera svaren.

En länk finns till programmet *Attityd* tillsammans med instruktioner, som går att ladda ned

Kartor

Avdelningen vänder sig till fackligt förtroendevalda som inför resor till möten, studieorter eller förhandlingar på andra orter behöver ha tillgång till stadskartor och andra kartor. På en sida i systemet finnas länkar till kartor på Internet.

Dataprogram

Syftet är att utrusta användaren med små dataprogram, som är användbara i det fackliga arbetet. Programmen ska exempelvis hantera bilder, texter, audio- och video uppspelningar samt webbprogrammering. Exempel på program är Adobe Acrobat Reader, Real Player, Pal Talk och ACDsee.

I avdelningen finns kortare beskrivningar av programmen tillsammans med en länk där programmet kan laddas ned.

Information om facket

Förtroendevalda har tillgång till en sida med nedladdningsbar information om facket. På så vis har den förtroendevalde möjlighet att ge intresserade medlemmar informationsmaterial att ta med.

Länksamlingar

Användare som behöver ytterligare information om facket, samhället eller information i andra ämnen har tillgång till länkar och länksamlingar som täcker olika områden. Länksamlingar finns till fackförbund och myndigheter/organisationer. I avdelningen *Mina länkar* ska användaren ha möjlighet att lägga in egna samlingar av länkar, för att på så vis ha tillgång till sina favoritlänkar oavsett var de befinner sig. I avdelningen *Facket* finns länkar till alla fackförbund i Sverige samt länkar till internationella förbund. Länkarna är profilerade gentemot användarens fackliga tillhörighet och visar länkar till respektive förbunds hemsidor på olika nivåer.

Teknikutvärderingar med mera - Utvecklingsgruppens delprojekt och aktiviteter

Projektdatabasen

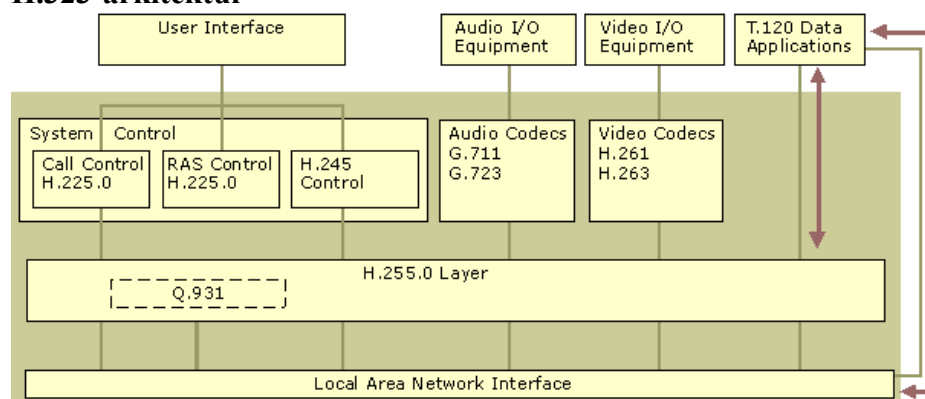
Databas i Access med interface för FirstClass och web. Enkel administration och lättillgängliga sökfunktioner för projektets lokala projekt och liknande verksamhet. Åtkomst ifrån dlk-hemsidan och FirstClass. Förbunden lägger in sin egen verksamhet. Databaser med liknande interface är förhållandevis lätt att åstadkomma för andra ändamål.

Studiobaserat videokonferenssystem

Testkörningar från Runöskolan mot bla Metallklubben på Rönnskärsverken samt SAK-skolan Kiljava i Finland. Utbildningsstöd för LO-facken i Strängnäs.

Fyrpartsbrygga med H.323-standard som körs över ISDN med upp till 6 kanaler. Kan även köras över TCP/IP men med betydligt sämre bildkvalitet. Fyrpartsbryggan på Runö skulle kunna prövas att användas för TCP/IP över Internet mot enklare PC-baserade video-utrustningar med stöd av Multipoint Control Unit (MCU). Netmeeting bör kunna användas i dessa sammanhang eftersom Netmeeting använder H.323-standard

H.323-arkitektur

Internetbaserade e-konferenssystem

Tittat på/testat Paltalk, Centra, NetMeeting, MS Exchange Conference Server, CUseemee, Maratech. Se särskild översikt: e-möten – översikt av konferenssystem för möten och samtal.

Attityd, webbaserade undersökningar

Handledningar samt program on-line. Inslag i workshops och seminarier samt enskilda förbundsaktiviteter (Handels, Kommunal, Metall, Livs). Särskild utbildningsdag med 18 deltagare. Utvecklas även i närliggande projekt.

FreeSpeech, talsyntes

Genomfört pilottest med 5 involverade förbund. Utvärderat genom C-uppsats. Tekniken för utvecklad för snittanvändaren. Se utförligare text längre fram i denna bilaga.

RealPresenter/RealServer/RealPlayer, videoclips med ljud

RealServer installerat och testkört med gott resultat. RealServer är nödvändigt för att publicera alster från RealPresenter på Internet. Samkört med PowerPoint och Mimio (elektronisk whiteboard). ”Instruktionsfilm” utvecklad. Se utförligare text längre fram i denna bilaga.

Mimio, elektronisk skrivtavla

Testat av LO-sektionen i Linköping i utbildningssammanhang. De är mycket nöjda, särskilt med tanke på dyslektiker.

AcrobatWriter, generellt dokumentformat

Klubbtidningar på Rönnskärverken (Skellefteå) och Volvo (Eskilstuna) publiceras på nätet med Acrobat.

Grundläggande FirstClass on-line, on-linekurs för introduktion i FC

Webbaserad grundutbildning i FirstClass utvecklat för projektdeltagarna. Finns tillgänglig på dlk-hemsidan och Runö folkhögskolas hemsida.

Kunskapssystem, databaslösningar

Programvaran "Question Marks" för utveckling av kunskapstester/preparandkurser. Pilottest: kurs om EU och preparandkurs ekonomi. Kommer att användas för LOs utbildningssystem (ekonomimodulen). Dels för kunskapstester inför de moduler som genomförs som internatkurser men också som delmoment i preparandkursen som genomförs som distanskurser. QM kan med fördel användas för annan verksamhet, tex kompetensutvecklingsplanering.

Erfarenhetsdatabas

Falldatabas för fackligt förtroendevalda. Underlag insamlat genom enkät. Ska utvecklas och testas 2002.

Mandolin – ett system för att rädda liv

En "varningshemsida" utvecklad för hamnarbetarena inom Transport där de beskriver olika arbetsmiljörisker och skadetillbud.

Distanspraktika, distanslärarutbildning

Distansutbildning för distanslärare utvecklat i närliggande projekt. Har testats av dlk-deltagare.

MarcoPolo, web-baserad strategisk företagssimulator

Webbaserad utbildning för företagsledningsledamöter utvecklat i närliggande projekt.

Testomgång med dlk-deltagare den 27 november åtföljs av 3 veckors distanskurs. Har testats av dlk-deltagare. Ingår från våren 2001 som en del i LOs utbildningssystem för utbildning av fackliga bolagsstyrelseledamöter. Spelet kan även användas för utbildning av andra fackliga målgrupper. Praktikfall för tex förhandlare på lokal och centralnivå kan utvecklas samt för fackliga företrädare som har linjechefer som motpart. Se utförligare text längre fram i denna bilaga.

Att tala är fackligt, att skriva... ...kan vara svårt

En studie av möjligheten att använda taligenkänningsteknik för facklig verksamhet

IT har blivit ett allt vanligare, och ofta ett oundvikligt inslag i såväl arbetsliv som privatliv. För många är detta positivt, men för andra medför det problem, då man har svårt att förstå sig på och att använda datorer. Ett hinder för att kommunicera smidigt med datorer kan vara att inmatning i hög utsträckning sker via tangentbord. Många upplever det som svårt att lära sig att skriva snabbt och felfritt.

I DLK-projektet påtalade deltagare att tangentbordet av många upplevdes som ett hinder för att komma igång med användandet av datorer för att producera och skicka meddelanden och skriva rapporter. Inom facket råder dessutom en verbal (muntlig) kultur, och för många känns det skrivna ordet svårt att framställa. Detta ledde fram till idén att prova så kallad *taligenkänningsteknik* för att utnyttja den verbala kulturen och samtidigt slippa ifrån tangentbordet.

Syftet med utvärderingen av taligenkänningsteknik var att ta reda på om det kan underlätta det fackliga arbetet. Det senaste inom tekniken som fanns till ett rimligt pris vid tillfället för studien var FreeSpeech 2000, utveckla och salufört av Philips.

Om FreeSpeech

FreeSpeech 2000 är ett system för taligenkänning, vilket gör det möjligt att med tal:

- styra sin dator via kommandon
- skriva brev och andra texter
- skriva och skicka e-post
- surfa på Internet

utan att använda vare sig mus eller tangentbord. Det består av en kombinerad mikrofon-mus och ett program (det går även att använda andra typer av mikrofoner).

FreeSpeech 2000 är utvecklat för svenska och 14 andra språk. Det känner igen en individs röst genom den personliga röstprofil som måste skapas innan systemet används. Den personliga röstprofilen gör att datorn kan tolka en individs röst trots olika tonlägen, dialekter och andra faktorer som påverkar uttalet.

Installationen sker från en CD-ROM-skiva och genom anslutning av en mikrofon. Därefter måste minst 15 minuter läggas på upplärning av systemet. Ju längre tid som läggs ner, desto säkrare blir igenkänningen.

FreeSpeech 2000 har en ordlista som inkluderar allmänna termer, fraser och namn – vilken baseras på ett referenslexikon med 200 000 ord. Det är möjligt att lära programmet nya ord och ta bort ord ur ordlistan som inte kommer att användas. Ju färre ord som finns i ordlistan desto högre blir noggrannheten.

FreeSpeech kan användas för att styra datorn via förprogrammerade kommandon, men det går även att skapa egna kommandon via så kallade röstmakron. Röstmakron kan användas för utföra flera kommandon efter varandra.

Flera olika användare kan använda samma FreeSpeech-licens genom att det finns stöd för individuella röstprofiler.

Vi testade

En försöksgrupp bestående av fackligt förtroendevalda fick efter en inledande utbildningsdag prova FreeSpeech 2000 under ett år. Sju personer deltog i utbildningsdagen, men endast 4 använde systemet under året. Efter avslutat provtid intervjuades försökspersonerna, samt ett par personer som vid sidan av gruppen använt systemet.

Det fungerade inte så bra

Flera i försöksgruppen tyckte att tangentbordet hindrade dem från att använda datorn fullt ut och hade stor förhoppningar på FreeSpeech 2000. Men de intervjuade var överens om att FreeSpeech 2000 inte är tillräckligt utvecklat för att vara praktiskt användbart. Det enda undantaget var en person i försöksgruppen med dyslexi som har använt programmet flitigt och med någorlunda gott resultat. Det största problemet är att systemet inte förstår vad användaren säger i tillräckligt hög grad. Vidare har FreeSpeech 2000, liksom andra taligenkänningsprogram, svårt att skilja mellan kommando och diktering. Detta gör att rättningsprocessen av fel i dikteringen blir svåra att genomföra. De intervjuade menade ändå att de skulle använda programmet om det fungerade bättre. De tycker fortfarande att idén med att använda taligenkänningsprogram är bra.

Med hopp om framtiden

Slutsatsen från studien är att system för taligenkänning, som FreeSpeech 2000, ännu inte nått den nivå där de är praktiskt användbara som stöd för fackligt förtroendevalda. Endast i fall där användningen av traditionella tangentbord i princip är omöjligt kan FreeSpeech 2000 fylla en funktion. Exempelvis vid dyslexi och arbetsskador då motivationen är betydligt högre än hos genomsnittsanvändaren. Tekniken för taligenkänning är dock i sin linda och inom några år kommer bättre system som kanske kan fylla ett behov inom den fackliga verksamheten.

RealPresenter

– gör din egen presentation på nätet

RealPresenter är ett verktyg som gör det möjligt att skapa egna presentationer som körs i mediaspelaren RealPlayer på Internet. Med webbkamera och mikrofon spelar du in dig själv när du talar till dina PowerPoint-bilder. Kan till exempel användas för utbildning, instruktioner, dokumentation med mera.

Se hur man kan göra på: <rtsp://publicserver.runo.se/RealPresenter/trainer.smi>

Andra kan ta del av dina lektioner/presentationer på distans antingen inspelade eller "live". Det datorstöd som behövs är vanlig PC.

Exempel på användningsområden

- On-line föreläsningar
- Instruktioner
- Studiecirklar
- Arkivering/dokumentation av seminarier
- Presentationer vid videokonferenser

Bakgrund: Streaming media

- Skicka ljud och bild över Internet
- Kontinuerlig ström av data
- Två stora aktörer:
  - Microsoft: Mediaplayer
  - RealNetworks: RealPlayer

RealPlayer

- Klientprogram för streaming media
- Kan laddas ner gratis från www.real.com

RealPresenter

- Program för att skapa presentationer med OH-bilder (PowerPoint)
- Spelas upp i RealPlayer
- Presentationer kan
  - sändas direkt
  - sparas för senare hämtning
- Presentationer kan läggas upp på
  - RealServer
  - Web-server
- Plug-in till PowerPoint
- Två versioner: Basic (gratis) och Plus (\$199.95)
- Ladda ner från www.realnetworks.com

Systemkrav RealPresenter

- MS PowerPoint 97 eller 2000
- Web-kamera
  - Välj en bra; gärna USB eller FireWire
- Pentium III 300Mhz

-
- Gärna ännu snabbare – 64 MB RAM rekommenderas

Att skapa en presentation

- Förberedelser krävs
- OH-bilder – Gärna manus – Inställningar
- Starta RealPresenter
- Ange information om titel osv
- Starta inspelning

Kamerateknik

- Provfilma innan
- Kameraplacering
- Ljusförhållanden
- Lugn bakgrund
- Enfärgade kläder

För- och nackdelar

- Fördelar
  - Enkel teknik, lätt att komma igång
  - Många användningssätt (inspelning, live mm)
  - Vanligt förekommande klientprogram
- Nackdelar
  - Envägskommunikation; inga frågor från åhörare
  - Begränsade redigeringsmöjligheter
  - Kan inte peka i bilderna
  - Kan inte ändra storlek på video och OH fönster
  - Inga animationer

Sammanfattning

- Bra stöd för
- distansundervisning – arkivering av presentationer
- Enkel användning

WebPolo

En web-baserad simulator för utbildning och träning av fackliga representanter i bolagsstyrelser och företagsledande organ. Ger kunskap i företagsekonomi och ledningsfilosofier genom simulering av beslut och affärshändelser. Kursen genomförs med ett styrelsespel där deltagarna är styrelseledamöter i ett bolag som i konkurrens opererar på en marknad.

- WebPolo består av två delar, en administrativ del (spelledning) och en deltagardel (företagsledning). Flera spel kan pågå och administreras samtidigt. Varje spel kan innehålla upp till 8 företagsledningar (lag) och spelas kvartalsvis upp till 10 (simulerade!) år.
- Läraren eller lärarna utgör spelledningen. Spelledningen är också marknaden i spelet och bestämmer spelets förutsättningar, har fullständig kontroll över spelets gång samt kan styra orderingång till spelets företag efter givna kriterier. Till sitt förfogande har spelledningen flera instrument för att genomföra och träna önskvärda moment.

Kursen innehåller:

- Resultaträkningar och balansräkningar, finansieringsanalys
- Rekrytering- och lagerproblematik
- Finansiering och kalkylränta
- Efterkalkyl, utröna investeringsresultat
- Samband marknadsföring och ekonomi
- Beslut baserade på pris, produkt, reklam, plats och personal
- Personal, kompetens, arbetstider och löner
- Utbildning och kompetensförsörjning
- Arbetsmiljö
- Makroekonomi
- Riskbedömningar
- Miljöpolitik, export- importregleringar
- Miljöredovisning

Kurslängd: 60 timmar

Målgupp: Alla som behöver kunskaper i företagsekonomi och ledarfilosofier

Förkunskaper: Deltagarna ska ha förtrogenhet med Windows och Internet

WebPolo är utvecklat av Runöskolan mfl och testat inom DLK – med goda betyg. Nedan kan du läsa vad Anders Svedjevik, metallare ifrån Rönnskärsverken i Skellefteå tycker (ur intervju med Anders på hemsidan www.dlk.runo.se)

WebPolo var bäst

Åren med DLK har varit oerhört lärorika, roliga och intressanta. Anders hoppas få tid att göra en ordentlig utvärdering. Det bästa har kanske varit alla människor – det enorma kontaktnät som DLK innebär. Men den riktiga höjdaren ändå och det starkaste minnet är WebPolospelet, ett webbaserat företagsledningsspel. Anders lag var utspritt över hela Sverige och använde sig av chatten i First Class för att ha styrelsemöten. Spelledningen agerade som marknaden, det vill säga irrationellt och med överraskningar som gjorde att planerna sprack. Denna utbildning fick högt betyg av Anders.

Virtuella rum (konferenser) och deltagare i FirstClass juni 2000

Konferens, med underkonferenser (en nivå)	Antal deltagare	Startdatum	Senaste aktivitet	Innehåll
DLK	523	980506	000616	90 inlägg
- Bra att ha		990915	991021	6 inlägg
- Väggtidningen		000309	000316	32 filer
- Porträtt		991021	991021	38 bilder
- Tyck till om hemsidan		000308	000403	6 inlägg
- Bildbank		000323	000323	37 bilder
- Senaste om DLK		000409	000409	1 inlägg
- Gamla meddelanden		000229	991223	63 inlägg
Handledargruppen DLK	74	990412	000530	25 inlägg
- Redskap för handl.		000425	000504	4 inlägg.
- Handledningar		990917	000413	5 inlägg
- Lokala projekt DLK		991026	000425	15 inlägg
- Rekrytering DLK		990602	991104	16 inlägg
- e-lista handl DLK		990412	000530	30 inlägg
- e-post DLK		990120	990421	64 inlägg
- Metodik 1		990527	990527	10 inlägg
- Gamla meddelanden		000319	991208	80 inlägg
Registrering DLK	3	991026	000606	74 inlägg
Utvecklingsgruppen DLK	9	991029	000609	23 inlägg
- Arkiv utveckling DLK		000228	000609	14 inlägg
Designgruppen DLK	16	991220	000616	17 inlägg
- Arkivdesign		000404	000616	12 inlägg
Pedagoggruppen DLK	18	990211	000619	80 inlägg
- Gamla meddelanden		000302	991222	massor
Ledningsgruppen DLK	11	980125	000619	298 inlägg
- info DLK		990331	991123	10 inlägg
- LG anteckningar		990406	000402	11 inlägg
DLK-Byggnads	50	990908	000609	42 inlägg
- DLK Umeå		991124	000613	47 inlägg
- Bygg 6:an väst		990909	000615	52 inlägg
- Bildbank väst		000530	000531	8 bilder
DLK-Fastighets	45	990908	000530	1 inlägg
- avd 564		000425		0 inlägg
- AoLlokalt		000425	000531	1 inlägg
- Riksbyggen		000425		0 inlägg
- Ideologiforum		000425		0 inlägg
DLK-FF	8	990908	000518	26 inlägg
DLK-GF	19	990908	000605	24 inlägg
DLK-GF avd 5		991130	000414	9 inlägg
DLK-GF varbergsektionen		991130	000511	9 inlägg
DLK-GF Tambox		991130		0 inlägg
DLK -GF GoM		991130	000429	4 inlägg
DLK-GF Eson Pac		991130	991207	1 inlägg
DLK-GF Lysekilsposten		991130	000414	2 inlägg

	<u>DLK-GF Handledare</u>		991130	000428	11 inlägg
	<u>DLK-GF Bohuslän/Dal</u>		991120	000531	18 inlägg
DLK-Handels		64	990908	000615	42 inlägg
	- <u>Ikea DLK</u>		991011	000619	16 inlägg
	- <u>Medverkandelaget</u>		981203	991115	10 inlägg
	- <u>Handels CUK</u>		991104	000619	80 inlägg
DLK-HRF		37	990908	000605	16 inlägg
	- <u>avd 41</u>		991026	000615	55 inlägg
	- <u>nätverk Göteborg</u>		000228	000614	40 inlägg
DLK-IF		57	990822	000615	45 inlägg
	- <u>lönesystem</u>		000301	000531	4 inlägg
	- <u>kompetensutveckling</u>		000301	000313	1 inlägg
	- <u>Arb-organisation</u>		000301	000313	1 inlägg
	- <u>dlk-if/HDL</u>		990918	000522	46 inlägg
	- <u>Duva-Historik</u>		991208	000329	7 inlägg
DLK-Kommunal		28	990830	000606	50 inlägg
	- <u>Nyköping</u>		990902		0 inlägg
	- <u>Handledare</u>		990902	000525	23 inlägg
	- <u>Tumba</u>		990902	991229	1 inlägg
	- <u>Oskarshamn</u>		990902	991229	1 inlägg
	- <u>Kalmar</u>		990902	991116	3 inlägg
	- <u>Karlstad</u>		990902		0 inlägg
	- <u>Mora</u>		990902	991011	4 inlägg
	- <u>Haninge</u>		990902	000425	15 inlägg
	- <u>Uppsala DLK</u>		990902	991210	10 inlägg
	- <u>Strängnäs</u>		990902	991229	2 inlägg
DLK-Lant		11	990908	000607	158 inlägg
DLK-Livs		56	990908	000619	101 inlägg
	- <u>Avdelning 36</u>		000330		0 inlägg
	- <u>Bryggeribranschen</u>		991115	000324	18 inlägg
	- <u>Avdelning 6</u>		000324	000423	18 inlägg
	- <u>Insatsen Avdelning 9</u>		000324	000620	33 inlägg
	- <u>Tider för insatsarbete</u>		000316		almanacka
DLK-LO-Sörmland		29	991130	000608	42 inlägg
DLK-Målarna		14	991129	000406	8 inlägg
DLK-Metall		14	990908	000619	138 inlägg
	- <u>Avd-251</u>		991206	991207	1 inlägg
	- <u>Flextronics</u>		991019	991102	5 inlägg
	- <u>Volvo Metall</u>		990914		0 inlägg
	- <u>avd-49</u>		990914		0 inlägg
DLK-Pappers		59	990908	000616	88 inlägg
	- <u>Lönesystem</u>		990920	000509	14 inlägg
	- <u>Avtal 2001</u>		000229	000616	10 inlägg
	- <u>Länktips</u>		000503	000605	3 inlägg
DLK-SEF		18	990908	000615	1 inlägg
	- <u>DLK-Sef-BPA</u>		000608	000612	5 inlägg
	- <u>DLK-SEF-Sektioner</u>		000608	000610	1 inlägg
	- <u>DLK-SEF-Avd 28</u>		991026	000605	23 inlägg
DLK-SEKO		9	990908	000421	9 inlägg
DLK-Skogs-Trä avd2		4	000303	000328	3 inlägg

Könsfördelning projektdeltagare DLK

Organisation	DLK-deltagare					LO-förbundens medlemmar 1999	
	Tot	kvinnor		män		kvinnor	män
		st	%	st	%		
LiU	17	7	40	10	60		
Byggnads	23	0	0	23	100	1	99
Fastighets	18	3	17	15	83	49	51
FF	86	54	63	32	37	81	19
GF	7	1	14	6	86	31	69
Handels	54	28	52	26	48	70	30
HRF	16	8	50	8	50	67	33
IF	40	9	22	31	78	41	59
Kommunal	69	50	72	19	28	81	19
Lant	5	1	20	4	80	59	41
LO/Runö	6	1	17	5	83		
Metall	22	3	14	19	86	21	79
LO-distrikt	3	3	100	0	0		
Pappers	32	7	22	25	78	18	82
Transport	10	1	10	9	90	15	85
SEF	49	0	0	49	100	1	99
Livs	337	112	33	225	66	42	58
LO-lärare	6	3	50	3	50		
Totalt:	800	291	36	509	64		

Måttillfälle: november 2001

Underlag: registrerade deltagare i FirstClass Runonet samt LOs årsredovisning 2000.

Av LO-förbundens medlemmar med anställning är 48% kvinnor. De innehar 41 % av de fackliga uppdragen.

Förbundens kontaktpersoner och lokala projekt

Uppgifterna om "lokala deltagare" och "projekt" är hämtade ur förbundens avsiktsförklaringar, uppgifterna om "erfarenheter" ur Framtid – om facket, IT och lärande.

Byggnadsarbetareförbundet

Kontaktperson	Lars Aveholt
Lokala deltagare	Avd 6 (Bygg 6:an Väst) med 19 sektioner och avd 37 (Byggnads Umeå) med 14 sektioner deltar. Sektionsordföranden är lokala deltagare.
Projekt	Syftet är att utveckla Byggnads som en lärande organisation. Med hjälp av modern teknik sprida erfarenheter, inhämta kunskap och diskutera direkt mellan sektioner och mellan medlemmar, förbunds kontor och avdelningar. Projektet bygger på att stärka den lokala fackliga verksamheten, skapa ökat engagemang i sektionerna, distansutbildning med datorstöd och förenkla kommunikationen samt att bygga nätverk i organisationen.
Erfarenhet	DLK fas 2 startade med två avdelningar som omfattar 33 sektioner. En sektion motsvaras ofta av en kommun. Ordföranden i sektionerna utrustades med dator i hemmet för kommunikation och lärande. Detta har idag resulterat i ett nytt projekt, <i>Organisationsutveckling 2000</i> . Samtliga 278 sektioner i landet deltar och ordföranden i varje sektion tilldelas en dator. Syftet är att skapa ett aktivare sektionsarbete. IT-kunskap byggs upp genom studiecirkel och Byggnads IT-skola. Ordförandena får tillgång till ett extranät som innehåller all information som förbundet går ut med samt mallar.

Elektrikerförbundet

Kontaktperson	Nicklas Tempel
Lokala deltagare	EI-Tvåan med BPA/Bravida och sektionsprojektet. NEA-koncernen.
Projekt	Elektrikerförbundets projekt syftar till att fördjupa demokratin genom att få ett "kortare avstånd" inom organisationen, och genom ett ökat samarbete mellan och inom klubb, sektion och avdelning. Målet är att finna nya arbetsformer och därigenom fördjupa demokratin.
Erfarenhet	Elektrikerförbundet har lärt sig att datatillgång inte är samma sak som datakunskap. Det är även svårt att få deltagarna att skriva. Det kan bero på att de ska göra det på kvällstid hemifrån och inte hinner, men också på att de inte är vana att skriva. Både teknikvanan och skrivvanan kan vara en generationsfråga, och tar tid att påverka. Elektrikerförbundets styrelse har beslutat att fortsätta med verksamheten, och att 2002 utöka med ytterligare fyra avdelningar i DLK - är ett lagom antal att få med på ett år.

Fastighetsanställdas förbund

Kontaktperson	Sten-Erik Johansson
Lokala deltagare	Riksbyggens koncernfackklubb
Projekt	Syftar till att få till stånd ett effektivare och snabbare informationsutbyte mellan klubbarna inom koncernen i frågor som rör såväl den egna verksamheten som koncernen totalt.
Erfarenhet	Genom FirstClass kan vi prata ihop oss och ställa gemensamma krav. Vi kan också uppmuntra varandra. Fackliga företrädare behöver stöd och uppmuntran.

Försäkringsanställda förbund

Kontaktperson	Eva Månsson
Lokala deltagare	Förtroendevalda och medlemmar i avdelning 99 Skåne. Projektet berör 38 arbetsplatser med 1558 medlemmar.
Projekt	Syftet med projektet är att stärka medlemsdemokratin inom förbundet. Med hjälp av modern teknik vill vi stimulera medlemsdialogen och medlemsdemokratin.
Erfarenhet	Erfarenheterna från FirstClass-konferenserna visade att de inte är självgående. För att få igång diskussioner måste man se till att lägga in frågeställningar, bränsle för diskussionerna. Men upplevs ämnet relevant blir det också diskussion, även om flertalet läser och ett fåtal deltar. Dessutom upplevs FirstClass som en "frizon" där man är skyddad från arbetsgivarens insyn.

Grafiska Fackförbundet Mediafacket

Kontaktperson	Michael Nyqvist
Lokala deltagare	G&M Tryck i Lysekil, samt sektionen i Varberg.
Projekt	Grafiska Fackförbundet Mediafacket har valt ut en avdelning, Västra Götaland, för att pröva om och hur IT kan vara ett stöd i det fackliga arbetet, både för klubbar, sektioner och arbetsplatser utan klubb. Avdelningen har en representativ spridning av branscher och storlekar på arbetsplatser, samt personalresurser. Förbundet vill utveckla stöd för lokala kunskapsbehov samt utveckla demokratin inom organisationen.
Erfarenhet	Erfarenheterna från de två projekt är att de varit svåra att få igång, datormognaden har varit ojämn och resulterat i tekniska svårigheter. Det viktigaste för att få igång arbetet med IT är att anordna fysiska träffar och lära känna varandra – man skriver absolut inte till en främmande person. Slutsatsen blir att lärande på distans bara är ett komplement men att e-learning kommer att behövas mer i framtiden då det finns många utspridda arbetsplatser i förbundet.

Handels

Kontaktperson	Mats Sundberg
Lokala deltagare	Handels IKEA-klubbar och ungdomskommittéer i förbundet.
Projekt	Syftet med förbundets delprojekt är att utveckla den fackliga kommunikationen och erfarenhetsutbytet inom förbundet. Med hjälp av modern teknik sprida erfarenheter, inhämta kunskap och diskutera direkt mellan olika arbetsplatser och mellan arbetsplatser, avdelningar och förbunds kontor.
Erfarenhet	Handels har bland annat lärt sig <ul style="list-style-type: none"> • att när det redan existerar inarbetade kommunikationsvägar mellan nyckelpersoner som till exempel klubbordföranden eller funktionärer, är det svårt att införa nya vägar. Det gäller även då man via de nya vägarna når ännu fler personer i det fackliga nätverket. • att olika grupper behöver olika mycket stöd och utbildning för att komma igång med teknikanvändning – ungdomsgruppen har klarat sig bra utan en enda dags utbildning • att teknik kan ge betydelsefulla möjligheter för förtroendevalda som inte finns på jobbet, till exempel vid sjukskrivning, att upprätthålla en frivillig och efterlängtd kontakt med medlemmar och andra förtroendevalda.

Hotell och Restaurang Facket

Kontaktperson	Lasse Granström
Lokala deltagare	Avdelningarna i Göteborg och Norrbotten samt avdelningsordföranden i hela landet.
Projekt	HRFs mål med DLK-projektet är att utveckla nya arbetssätt som fördjupar demokratin och stärker den lokala fackliga organisationen.
Erfarenhet	En lärdom för HRFs deltagare är att mognadsprocessen var längre än de trodde. Den interna kompetensen har dock ökat genom medverkan i DLK. Framför allt har ordförandeprojektet bidragit till en kompetenshöjning och medvetenhet om vilka fördelar som tekniken kan bidra till när det gäller både utveckling av ordföranderollen och lokal utveckling, likväl som ett sätt att introducera nya ordförande i styrelsearbetet.

Industrifacket

Kontaktperson	Sverker Lindström
Lokala deltagare	15 klubbar i avdelningarna Malmö, Gislaved, Halland, Göteborg och Värmland.

Projekt	Syftet med projektet är att genom en ny metod för kunskapsinhämtning arbeta med genomförandet av "Det utvecklande industriarbetet", DUVA.
Erfarenhet	Inför framtiden ska Industrifacket bygga vidare på erfarenheterna av elektroniskt stödda nätverk mellan klubbarna. De ska vidareutveckla sin erfarenhetsdatabas. DUVA och DLK ska integreras med övrig verksamhet. Målet är att få med fler klubbar. Idag har hälften av alla arbetsplatser tillgång till datorer. Industrifacket kommer att arbeta för att alla får det.

Kommunalarbetareförbundet

Kontaktperson	Johnny Jakobsson
Lokala deltagare	10 stycken projekt i sex avdelningar.
Projekt	Kommunals vill utforska på vilket sätt IT kan vara ett stöd för lärande i facket på arbetsplatsen och i allmänhet.
Erfarenhet	Kommunal har lärt sig att <ul style="list-style-type: none"> • många förtroendevalda har liten erfarenhet av datoranvändning och behöver grundläggande utbildning • att få en egen e-post-adress och lära sig hantera den innebär för många både ökat självförtroende och status • dialogen är det viktigaste, inte att kunna hitta "ensidig" information • förändring tar tid, och man får inte ha för bråttom • man ska ge snabba svar eller respons på nätet.

Lantarbetarna

Kontaktperson	Lars Bergman
Lokala deltagare	Det lokala projektet utgörs av de förtroendevalda i avd 35 Norr.
Projekt	Syftet är att fördjupa demokratin inom avdelningen genom ökad kontinuerlig kontakt mellan de förtroendevalda, då de geografiska avstånden är stora och möjligheterna till fysiska möten begränsade. Lantarbetareförbundet vill utveckla ett nytt arbetssätt, där avdelningsstyrelsen och alla förtroendevalda ges möjlighet att delta på lika villkor. Det lokala projektet utgör även under tre månader testgrupp för e-mötesprogrammet Centra Symposium.
Erfarenhet	Den främsta fördelen med att använda Centra var att inte behöva resa till möten. Andra fördelar var ökad demokrati, ökat informationsutbyte och tätare kontakter inom gruppen. Den största nackdelen var att det sociala utbytet minskas och förändras. Andra nackdelar var frånvaron av visuell bekräftelse och tekniska problem. Inför framtiden har förbundsstyrelsen tagit ett beslut om att fortsätta arbetet med nätverket i avdelning 35.

Livs

Kontaktperson	Per Lönngren
Lokala deltagare	14 avdelningar är anslutna till projektet, samt en del "funktioner"
Projekt	<p>Klubben har en strategisk roll i det fackliga arbetet och behovet av att fackföreningarna på arbetsplatserna kan reagera och agera snabbt och flexibelt på förändringar i sin omgivning har ökat påtagligt.</p> <p>Genom DLK-projektet ges vi möjlighet att fokusera, utveckla och stödja vardagslärande och kunskapssökande via konferenser i datorprogrammet FirstClass.</p> <p>Vi vill utveckla vardagsinläring, informell utbildning och kunskapssökande planerat i förbundets FirstClass – konferenser. Den del av information och kunskap som traditionellt nås genom auktoriteter i omgivningen, andras erfarenheter, värderingar, normer.</p>
Erfarenhet	<p>Nya virtuella mötesplatser utvecklas ständigt och viktigt för framgången är fysiska möten och de okonventionella ikonerna exempelvis "Gnällbältet" och "Skånska rummet", där man kan skriva om allt som inte hör till det fackliga arbetet, t ex vad man ska göra i helgen, fotboll mm. Dessa kan ha kommit till efter en kurs eller något annat möte och någon bjuder in till en diskussion i en särskild "skräpikon" där inga krav på allvarliga fackämnen finns. Man räknar med att det finns minst en sådan i varje avdelning och de är mycket uppskattade och håller samman grupperna på ett väsentligt sätt.</p>

LO-facken i Södermanland

Kontaktperson	Kristina Lantz
Lokala deltagare	LO-sektionen i Strängnäs
Projekt	Vi vill integrera den nya tekniken i det vardagliga arbetet, öka det tvärfackliga arbetet, erbjuda olika studieformer till en större målgrupp och stärka LO-fackens betydelse.
Erfarenhet	<p>LO-Strängnäs har lärt sig att</p> <ul style="list-style-type: none"> • hantera IT på ett sätt som utvecklar och stödjer styrelsens interna arbete • tillgången till IT är av fundamental betydelse – men svårt att påverka • tålmod behövs, det tar tid att introducera ny teknik och nya arbetssätt.

LO-facken i Norrbotten

Kontaktperson	Anita Rönnbäck
Lokala deltagare	LO-sektionen i Pajala
Lokala deltagare	LO-facken i Pajala har ett pågående projekt, Aktivt fack, där man vill göra facket synligt i form av LO. LO ska vara en länk till medlemmarnas egna fackliga organisationer om de har behov av kontakt med sitt fackförbund.
Erfarenhet	De har hunnit lära sig att en stor tröskel egentligen inte handlar om att tekniken är svår att lära sig, utan att det handlar om att våga/vilja använda datorn, och ovanan att skriva oavsett hjälpmedel för detta.

Metall

Kontaktperson	Stefan Löfvén
Lokala deltagare	<ul style="list-style-type: none"> • Rönnskärsverken – distansstödd lokal klubbstyrelseutveckling • Boliden – distansstödd bolagstyrelseutveckling • Avd 49 Norra Västerbotten – distansstödd studie-/kompetens-/utbildningsaktivutveckling • Robertsfors – att höja medlemmarnas datakompetens • Avd 235 Visby – fackliga samarbetsforum inom Flextronics International AB <p>Landsomfattande projekt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Webbklubben • Webbutbildningar • Utveckling av rådsamverkan inom Volvokoncernen <p>Dessutom deltar Metall i testverksamhet av FreeSpeech, AcrobatReader och Attityd.</p>
Projekt	<p>Metalls mål är att alla förtroendevalda ska känna trygghet i den egna kompetensen. Metall vill skapa förutsättningar för alla till ett lärande där den lokala fackliga företrädarens och arbetsplatsens behov och förutsättningar sätts i centrum.</p> <p>Med den nya teknikens hjälp vill Metall skapa förutsättningar både för enskilda förtroendevalda och för grupper av förtroendevalda att jobba med utveckling av kunskap och arbetsmetoder utifrån de lokala behoven. Tekniken ska möjliggöra byggandet av en läroprocess, där de förtroendevalda själv bestämmer över sitt lärande, till tid och plats, utifrån sin lärstil etc.</p>

Erfarenhet	<p>Framtiden - En medlemsportal på nätet skapas nu, där medlemmen ska hitta sina egna uppgifter, avtal, tips på utbildningar med mera.</p> <p>Det är viktigt med handledarstödd utbildning. Endast 800 av Metalls 400 000 medlemmar går medlemsutbildning varje år. Metall tänker fråga medlemmarna vad de vill ha för utbildning och hur och var den ska ske. Handledare och lokala grupper är mycket viktigt. Kursen ska åka till deltagaren – inte tvärt om!</p>
------------	---

Musiker- och kulturarbeterförbundet

Kontaktperson	Göran Ivarson
	Har inga egna lokala projekt.

Målareförbundet

Kontaktperson	Lars-Åke Lundin
Lokala deltagare	Förtroendevalda i två avdelningar i Norr- och Västerbotten som gå samman till en.
Projekt	Pröva om vi genom teknisk kommunikation kan utveckla dialogen mellan människor, underlätta för de förtroendevalda i deras fackliga arbete och utveckla mötesformer och kurser på teknisk väg.
Erfarenhet	<p>Målareförbundet har av denna process lärt att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - det krävs ett tydligt engagemang på central nivå ifrån projektstart - det krävs ett tydligt engagemang på lokal nivå - det räcker inte med en eldsjäl om dennes omgivning har svårt att se nyttan och möjligheterna i verksamheten - det är olämpligt att försöka bedriva två svåra processer parallellt - den lokala nivån hade fullt upp med att slå sig samman och inte "ork" att ta till sig ny teknik och nya arbetsmetoder i det sammanhanget.

Pappersarbetarförbundet

Kontaktperson	Bengt Hallberg
Lokala deltagare	10 stycken avdelningar

Projekt Syftet med förbundets delprojekt är att utveckla Pappers som en lärande organisation. Med hjälp av modern teknik sprida erfarenheter, inhämta kunskap och diskutera direkt mellan arbetsplatser och mellan arbetsplatser och förbunds kontor. Projektet passar också mycket väl in i arbetet kring "**Med kraft att förändra**", som syftar till att utveckla Pappers som facklig organisation. Pappers inriktar sitt delprojekt på **Lönesystem - Arbetsorganisation - Kompetensutveckling**, som är prioriterade arbetsområden inom förbundet. Inom de tre områdena, som hänger ihop, finns det stort behov att utveckla fackliga arbetsmetoder och verktyg.

Bilaga 7

Erfarenhet Erfarenheterna av tekniken i DLK är god. FirstClass har varit lätt att använda. Men det är svårt att hålla alla inloggade. En del faller ut, glömmer lösenord med mera. En stor fördel är om man kan koppla upp sig på respektive arbetsplats. Idag är det bara Iggesund av de deltagande arbetsplatserna som har allmän Internettillgång på fabriken för alla anställda.

SEKO

Kontaktperson Ingela Edlund

Lokala deltagare City-mail-klubbarna i Stockholm, Göteborg och Malmö

Projekt Förbättra kommunikationen mellan förtroendevalda och medlemmar. Definiera och diskutera företagsfack.

Erfarenhet SEKOs främsta lärdomar handlar om behoven av organisatorisk utveckling av olika stödfunktioner för förtroendevalda i det nya arbetslivet.

Transportarbetareförbundet

Kontaktperson Göran Johansson

Lokala deltagare Stuveriavdelningarna i Göteborg, Gävle och Norrköping.

Projekt Syftet med projektet är att utveckla förbundet och dess förtroendevalda att i olika verksamheter använda IT som ett hjälpmedel för att sprida kunskap och erfarenheter samt föra diskussioner mellan arbetsplatser och organisationsenheter som inte är förlagda till förbundets ordinarie lokalkontor.

Erfarenhet Stuveriarbetarna i de olika hamnarna spelar ofta ut mot varandra. Därför skapar Transport en databas som ska avslöja dålig miljö. Där berättar stuveriarbetarna om båtarna och utrustningen kring dem - en hemsida om och för skyddsarbetet. Utgångspunkten är att den ska vara enkel och lättfattlig, och att den är väl förankrad hos stuveriarbetarna.

Projektdeltagare ifrån LO, LiU och folkhögskolorna

LEDNINGSGRUPPEN

Leder projektet. Träffas regelbundet och fattar beslut av både strategisk och operativ karaktär.

Ove Ivarsen, LO, ordförande
Sara Jägare, LO, projektledare
Stellan Boozon, LiU, pedagogisk ledare
Stefan Lauffs, Runöskolan, teknisk ledare
Toomas Timpka, LiU, vetenskaplig ledare
Liselotte Raunio, LiU, projektsamordnare
Thomas Hagnefur, LO, utbildningsexpert
Göran Larsson, LO, teknisk expert (tom dec 2000)
Catharina Isberg, Runöskolan, projektsekreterare (tom juni 2001)
Alger Klasson, LiU, pedagog
Henrik Eriksson, LiU, teknisk expert
Christer Knuthammar, LiU, ledamot
Berit Glemhorn, LiU, projektsekreterare

PEDAGOGGRUPPEN

Planerar, genomför och utvärderar handledarutbildning, seminarier och workshop tillsammans med ledningsgruppen. De funderar kring och stöttar mentorernas (lärarnas) arbete med stödjande förbundskontakter.

Stellan Boozon, LiU, pedagogisk ledare
Berit Glemhorn, LiU, projektsekreterare
Ulla-Britt Tomberg, LiU, pedagog (tom juni 2000)
Johan Arvidsson, LiU, pedagog
Sara Jägare, LO, projektledare
Thomas Hagnefur, LO, utbildningsexpert
Stefan Lauffs, Runöskolan, teknisk ledare
Bernt Nilsson, Runöskolan, lärare
Björn Arnoldhsson, Runöskolan, lärare
Christer Larsson, Medleforsskolan, lärare
Katarina Köhler, Medleforsskolan, lärare
Irith Blum, Örenässkolan, lärare
Kristina Andersson, Brunnsviksskolan, lärare

TEKNIKUTVECKLINGSGRUPPEN

Utvecklar teknik inom projektet, både på bredden genom översyn av befintliga teknikersystem och deras utvecklingsmöjligheter samt på djupet genom pilotgrupper som testar ny teknik.

Stefan Lauffs, Runöskolan, teknisk ledare
Catharina Isberg, Runöskolan, projektsekreterare (tom juni 2001)
Sara Jägare, LO, projektledare
Göran Larsson, LO, teknisk expert (tom dec 2000)
Roger Svensson, LO, teknisk expert (from jan 2001)
Björn Arnoldhsson, Runöskolan, lärare
Henrik Eriksson, LiU, teknisk expert

Niklas Hallberg, LiU, teknisk expert
Toomas Timpka, LiU, vetenskaplig ledare
Leni Ericson, LiU, teknisk expert (from aug 2001)

Under andra halvåret 2001 arbetade den pedagogiska och den tekniska utvecklingsgruppen tillsammans, minus mentorerna som då lämnat verksamheten.
Då tillkom följande person till grupperna.

Georg Karlsson, LiU, Pedagog

SUPPORTGRUPPEN

Ger tekniskt support till projektdeltagarna. Administerar FirstClass.

Stefan Lauffs, Runöskolan, IT-chef
Catharina Isberg, Runöskolan, IT-sekreterare
Bo Carselid, Runöskolan, IT-lärare
Bengt Liljedahl, Runöskolan, IT-tekniker
Daniel Riquelme, Runöskolan, AV-tekniker

DESIGNGRUPPEN

Tar fram en kravspecifikation för ett informationssystem som ska stödja förtroendevalda i deras dagliga fackliga arbete.

Sofie Pilemalm, LiU, systemutvecklare (tom dec 2000)
Leni Ericson, LiU, teknisk expert (from jan 2001)
Magnus Irestig, LiU, systemutvecklare
Berit Glemhorn, LiU, projektsekreterare
Ulla-Britt Tomberg, LiU, pedagog (tom juni 2000)
Johan Arvidsson, LiU, pedagog (from jan 2001)
Sara Jägare, LO, projektledare
Göran Larsson, LO, teknisk expert (tom dec 2000)
Roger Svensson, LO, teknisk expert (from jan 2001)
Anders Daun, Metall,
Claes Samuelsson, Livs
Gun Bredstedt, Kommunal
Pia Persson, Kommunal
Camilla Jonsson, Handels
Sirje Eirand, LO Östergötland
Tommy Petersson, LO Östergötland

ÖVRIGA DELTAGARE

Utanför gruppverksamheten har följande personer deltagit i projektet.

Irma Carlsson, LiU, pedagog
Jonas Hallberg, LiU, teknisk expert
Susanne Köpsén, LiU, pedagog
Vivian Vimarlund, LiU, ekonom

EXTERN UTVÄRDERARE

På KK-stiftelsens begäran anlätades en extern utvärderare, som lämnat del- och slutrapporter till KKs och som bidragit med värdefulla synpunkter och frågor under projektets gång.

Christer Marking

Fysiska projektträffar

År 1999

Upptaktsmöte 26 mars 1999

Klockan 9-15 i LOs plenisal.

Deltagare: Förbundens kontaktpersoner och handledare samt projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna.

Mål:

- skapa samsyn kring projektets målbild och genomförande
- klara ut handledargruppernas och de stödjande lärarnas roller
- påbörja ett samtal om rekrytering av de lokala grupper som är grunden för projektets operativa verksamhet.

Program:

- introduktion till projektet
- det förbundsvisa arbetet
- det fortsatta arbetet under våren

Närvarande från förbunden: 27 personer ifrån 12 förbund

Handledarseminarium (utbildning) 21-22 april 1999

Runöskolan. Deltagare: förbundens centrala handledare samt projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna.

Program:

- rekrytering av deltagare
- övningar i datorkommunikation
- handledning i DLK

Närvarande från förbunden: 31 deltagare ifrån 14 förbund.

Inbjudan till samverkan 18 maj 1999

Linköping. Deltagare: Representanter från uppdragsenheten vid Linköpings universitet, Centrum för kompetensutveckling, Institutionen för Tema, Vuxenutbildarcentrum och Institutionen för datavetenskap medverkade samt lokala fackordföranden i Linköping.

Program:

Information om respektive verksamhet och presentation av DLK-projektet.

Handledarseminarium (utbildning) 27-28 maj 1999

Runöskolan. Deltagare: förbundens centrala handledare samt projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna.

Program:

- avrapportering rekryteringsarbetet
- informationssystem i fackligt arbete – möjligheter och visioner för 2000-talet
- att kommunicera på distans
- handledning i DLK

Närvarande från förbunden: 22 personer ifrån 14 förbund

DLK-seminarium 13-15 september 1999

Runöskolan. Deltagare: lokala kontaktpersoner, centrala handledare, centrala kontaktpersoner och projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna.

Mål:

- profilera handledarskapet
- ge teknikförtrogenhet
- skapa förståelse för projektet
- motivera för fortsatt projektarbete – vi ska ha kul också

Program:

- Aktivt lärande
- Facket och informationssamhället – LO-perspektiv på datoranvändning
- Människa – dator – arbete – ett forskarperspektiv på möjligheter och utmaningar inför 2000-talet

Närvarande från förbunden: 104 deltagare ifrån 13 förbund.

Uppsamlingsseminarium 20-22 oktober (repris)

Runöskolan. Se ovan.

Närvarande från förbunden: 35 deltagare ifrån 10 förbund

Workshop 26-27 oktober

Runöskolan. Deltagare: centrala handledare, centrala kontaktpersoner och projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna.

Program:

- kriterier för och handledarsyn på lokala projekt
- synen på och erfarenheter av IT-användning i handledningen av lokala projekt
- hur inom förbunden utveckla kunskap om det lokala lärandet och hur det kan stödjas
- de lokala deltagarnas inledande bilder och uppfattningar om projektet
- forsknings- och utvecklingsansatser
- teknikfördjupningar

Närvarande från förbunden: 25 deltagare ifrån 10 förbund

År 2000

DLK-seminarium 8-10 februari 2000

Runöskolan. Deltagare: lokala kontaktpersoner, centrala handledare, centrala kontaktpersoner och projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna.

Program:

- presentationer av lokala projekt (väggtidningar)
- kartläggning av kommunikation i våra organisationer
- workshop: grupprocesser
- workshop: FirstClass
- workshop: kortbildning i fackligt lärande
- workshop: elektroniska webbenkäter och utvärderingar
- workshop: IT som stöd för lärande
- workshop: videokonferenssystem
- workshop: lärbehov och utvecklingsplanering
- workshop: netmeeting – ett verktyg för samarbete över nätet
- workshop: analysera problem och möjligheter
- deltagarperspektiv på DLK
- arbete i förbundsgrupper
- idé och erfarenhetsutbyte
- egna handlingsplaner

Närvarande från förbunden: 78 representanter ifrån 14 förbund och ett LO-fack

Workshop 11-12 april

Runö. Deltagare: centrala handledare, centrala kontaktpersoner och projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna.

Program:

- handledning av lokala projekt
- handledarrollen
- FreeSpeech (tal-till-text)
- Kort-lek – metodiska möjligheter med bilder
- webb-enkät
- videokonferens
- databas för lokala projekt
- Handledar - mentordialogen

Närvarande från förbunden: 19 representanter ifrån 10 förbund

Samtalsträff centrala kontaktpersoner 21 juni 2000

LO. Deltagare: centrala kontaktpersoner och projektledning.
Tema: Säkring av projektmål och resultat efter projektets slut.

Samtalsträff centrala kontaktpersoner 4 september

Folkets Hus (LO-kongress). Deltagare: centrala kontaktpersoner och projektledning.

Tema: IT och lärande i framtiden.

Workshop 19-20 september

Runö. Deltagare: centrala handledare, centrala kontaktpersoner och projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna.

Program:

- Hur går det i DLK?
- Fokusgrupper
  - IT-stöd
  - lokala projekt
  - DLK
  - förbunden
- Utbildningar på nätet
- Hur går vi vidare?

Närvarande från förbunden: 16 deltagare ifrån 8 förbund.

DLK-seminarium 21-23 november

Runöskolan. Deltagare: lokala kontaktpersoner, centrala handledare, centrala kontaktpersoner och projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna.

Program:

- LO-ledningens perspektiv på DLK
- lokala deltagares perspektiv på DLK
- provövningar med prototypen
- Facket och IT
  - tema kompetensutveckling
  - tema facklig utbildning
  - tema dialog, debatt, omröstning
  - tema kunskapsstöd för förtroendevalda
- Förbundsönskade inslag och överläggningar
- Samtalsträff med centrala kontaktpersoner

Närvarande från förbunden: 68 deltagare ifrån 15 förbund

År 2001

Regional konferens 25-26 januari

Medlefors folkhögskola. Deltagare: lokala projektdeltagare, centrala handledare, centrala kontaktpersoner och projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna verksamma i regionen.

Program:

- Erfarenheter och lärande hittills i projektet
- Teknikpresentation
- Hur fortsätter vi
- Hur startar vi processer

Närvarande från förbunden: 16 deltagare ifrån 8 förbund och ett LO-distrikt.

Studieresa till England vecka 14, 1-8 april

Leeds, Milton Keynes och London. Deltagare: centrala handledare, centrala kontaktpersoner och projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna, sammanlagt omkring 40 personer.

Program:

- MSF Virtual College
- Internationella studiecirklar
- Presentation av DLK-projektet
- Projektsäkring och framtidsstrategier
- Open University
  - Centre for Widening Participation
  - Institute of Educational Technology
- University for Industry: Learndirect
- Fackliga distansutbildningar och lärcentra
- Studiebesök på UNISON, PCS Learning Centre och Trade Union Studies Centre.

Samtalsträff centrala kontaktpersoner 3 oktober

LO. Deltagare: centrala kontaktpersoner och projektledning.
Tema: Säkring av projektmål och resultat efter projektets slut.

Informationsdag 22 oktober

LOs plenisal. Deltagare: intresserade representanter ifrån fackförbunden.

Program:

Videokonferens – flopp eller framtid?

- översikt av olika konferenssystem och användningsområden samt användare som berättar om sina praktiska erfarenheter.

Närvarande ifrån förbunden: Ett 15-tal deltagare.

Seminarium 29-31 oktober

Runöskolan. Deltagare: lokala kontaktpersoner, centrala handledare, centrala kontaktpersoner och projektaktörer ifrån LO, LiU och folkhögskolorna.

Program:

- förbundens lärande och framtidstankar
- universitetets roll i DLK
- strategier för handledning
- olika fackliga lärmiljöer
- förtroendevaldas behov och tekniska lösningar
- tekniska tillämpningar
- LOs strategier för framtiden
- Folkbildarnas strategier för framtiden
- Hur går vi vidare

Närvarande från förbunden: 75 deltagare ifrån 13 förbund och ett LO-distrikt.

e-mancipatory Learning – Scientific Theory and Trade Union Vision 5-7 december

Runöskolan. Deltagare: akademiker och praktiker med intresse för området.

Program:

- e-mancipatory Learning – vision and realization
- Learning
- System development
- Trade Union implications

Närvarande: 60 personer.

Massmedia – förteckning över kända inslag i media

DLK project sets out to meet local knowledge needs – AGORA april 2002

Blyga killar skriver inte – Elektrikern nr 1/2002

Databasen som håller reda på farliga fartyg - LO-tidningen 7/12 2001.

Jätteprojekt för att utbilda om IT - Mål & Medel nr 13/2001.

Nicklas Tempel berättar om fortsättningen på DLK-projektet – Elektrikern nr 9/2001

Framtidens fackmöte? – Lantarbetaren nr 8/2001

Sjukskriften men ändå ”på jobbet” – Arbete&IT nr 2/2001

Nytt kommunikationssystem testas i lokala förhandlingar - FF-tidningen nr 5/01.

Ett verktyg i kampen - Mål&Medel nr 3 2001

Jonas pratar med datorn – Arbete&IT nr 1 2001.

När TV-lamporna släckts på LO-kongressen – ledare i Aftonbladet september 2000

Tv-inspelning om DLK-projektet av lokal-TV i Linköping - Vi ser bland andra företrädare för LO-facken i Östergötland och deltagare i Designgruppen, inklusive Magnus Irestig och Sofie Pilemalm, båda Linköpingsuniversitet.

Fackförbunden ser möjligheterna i IT - Västerbottens Folkblad

Nya läroformer med hjälp av IT - Nytt från Vuxenutbildarcentrum – Nyhetsbrev från Vuxenutbildarcentrum vid Linköpings universitet, nr 1 mars 2000

Dator ska öka samarbetet - LO-tidningen 25/2 2000

Gabrielsson "operativ" chef i nystartat IT-projekt - Fastighetsfolket nr 2/2000

Lokalt och självstyrt lärande inom fackföreningsrörelsen - Nytt från Vuxenutbildarcentrum – Nyhetsbrev från Vuxenutbildarcentrum vid Linköpings universitet, nr 2 maj 1999

Konferenser, seminarier, workshops etc där projektet har presenterats/kommer att presenteras eller där projektaktörer deltagit i egenskap av just projektaktörer

År 2000

El och framtiden 13-14 maj 2000

Medverkande: Bernt Nilsson, Runö, Catharina Isberg, Runö, Göran Larsson, LO

Arrangör: Svenska Elektrikerförbundet

Projektet utställt med egen monter i mässhallen i Svenska Mässan, Göteborg. Göran Larsson deltog i paneldiskussion om IT och facket.

Rektorskonferens 16 maj 2000

Medverkande: Kristina Andersson, Brunnsvik, Ulla-Britt Tomberg, LiU

Arrangör: Brunnsvik folkhögskola

Informerade folkhögskolerektorer på rektorskonferens om DLK på Brunnsviks folkhögskola.

Distum 2000 - konferens om flexibelt lärande 17-19 maj 2000

Medverkande: Stefan Lauffs, Runö

Arrangör: Distum

Projektet representerat vid Distums konferens om flexibelt lärande i Härnösand.

Conference on Computer-mediated Distance Learning 20-21 maj 2000

Medverkande: Toomas Timpka, LiU, Ove Ivarsen, LO, Sara Jägare, LO

Arrangör: The European Trade Union College (ETUCO)

Presentation av projektet på ETUCOs Europakonferens om distansutbildning med datorstöd på Runöskolan.

LO-kongress 2-6 september 2000

Medverkande: Sara Jägare, Göran Larsson, Thomas Hagnefur alla LO.

Projektet utställt med egen monter och aktiviteter under LO-kongressen.

IT-kommissionens seminarium 13 september 2000

Medverkande: Sara Jägare, LO

Arrangör: IT-kommissionen

Projektet representerat vid IT-kommissionens seminarium inför bildandet av ett svenskt nätverk för forskningsområdet IT och demokrati.

Mimerkonferens 7-8 november 2000

Medverkande: Susanne Köpsén, LiU

Arrangör: Mimer, forskarkonferens

Tema: "Lärande i den lokala fackliga vardagspraktiken – teoretiska utgångspunkter". Form: Presentation, seminarium, paper.

Designing Digital Environments 28 november – 1 december 2000

Medverkande: Niklas Hallberg, LiU, Berit Glemhorn, LiU, Stellan Boozon, LiU, Lise-Lotte Raunio, LiU, Toomas Timpka, LiU, Stefan Lauffs, Runö, Catharina Isberg, Runö, Göran Larsson, LO, Thomas Hagnefur, LO, Sara Jägare, LO,

Arrangör: Computer Professionals for Social Responsibility

Presenterat och representerat projektet vid Participatory Design Conference Designing Digital Environments i New York.

År 2001

Learning without limits – EDEN 11-13 juni 2001

Medverkande: Sara Jägare

Arrangör: European Distance Education Network (EDEN)

Presentation av DLK tillsammans med KK-stiftelsen vid Learning Without Limits - Developing the Next Generation of Education. EDEN 10th Anniversary Conference, Stockholm.

IBV-dagen 16 augusti 2001

Medverkande: Stellan Boozon, Susanne Köpsén och Johan Arvidsson, alla LiU

Arrangör: Institutionen för beteendevetenskap, Linköpings universitet

Presentation av DLK-projektet och utveckling av lärformer i facklig verksamhet.

European Centre for the Development of Vocational Training 19-20 november 2001

Medverkande: Johan Arvidsson

Arrangör: European Centre for the Development of Vocational Training (CEDEFOP)

Projektet presenterat vid en konferens för ett nybildat nätverk inom CEDEFOP i Bryssel den 19-20 november 2001.

År 2002

Open Space, APM 8-9 januari 2002

Medverkande: Ove Ivarsen, LO, Sara Jägare, LO

Arrangör: Arbetarrörelsens Pedagogiska Mötesplats (APM)

Representerade projektet och bidrog med reflektioner vid .Open Space, arbetarrörelsens pedagogiska storforum, Brunnsvik.

Prototyppresentation 12 februari 2002

Medverkande: Leni Ericson, LiU, Sofie Pilemalm, LiU, Sara Jägare, LiU

Arrangör: DLK

Presentation av designgruppens prototyp ”LO-system” – ett lokalt fackligt kunskapsstöd. LOs plenisal.

Folkbildning, lärande och IT 17-19 april 2002

Medverkande: Stellan Boozon, LiU, Stefan Lauffs, Runö

Arrangör: Folkbildningsrådet

Presentation av projektet och demonstration av WebPolo vid Folkbildningsrådets konferens i Sigtuna.

CASEA 2002 30 maj 2002

Medverkande: Susanne Köpsén

Arrangör: Canadium Association for the study of Adult Education

Forskarkonferens. Tema: "Learning in Trade Unions". Form: Paper - konferensbidrag, Seminarium lett av professor Staffan Larsson.

Att stödja lokal fackligt lärande 6 juni 2002

Medverkande: Stellan Boozon, LiU, Johan Arvidsson, LiU

Arrangör: DLK

Presentation av Irmas Carlssons och Johan Arvidssons studier av mentors- respektive handledarrollerna i DLK-projektet. LOs plenisal.

Ordet Fritt & Folkbildningsmessa 13-15 juni 2002-05-16

Medverkande: Ove Ivarsen, LO, Sara Jägare, LO, Nadja Lyberg, LO

Arrangör: LO och ABF

Seminarie utifrån projektets erfarenheter samt utställning med monter vid folkbildnings- och utbildningsmessa i Jönköping.